आज मिति २०७६/०५/२४ गते मंगलवारका दिन यस तिरहुत गाउंपालिकाका अध्यक्ष श्री हेमन्त कुमार बहडखेर ज्यूको अध्यक्षतामा गाउं सभाको बैठक बसी तपशिल बमोजिमको सदस्यहरूको उपस्थितिमा विभिन्न प्रस्तावहरूमाथि छलफल गरी तपशिल बमोजिमको निर्णय गरियो ।

उपस्थिति

१) अध्यक्ष श्री हेमन्त कुमार बहडखेर

२) उपाध्यक्ष श्री तिर्थमाया खत्वे

३) सदस्यश्री शिवनारायण महतो

४) सदस्यश्री जयप्रकाश यादव

५) सदस्यश्री भोगानन्द महत्मान यादव

६) सदस्यश्री मनोज कुमार यादव

७) सदस्यश्री रमानन्द चौधरी

८) सदस्यश्री चन्द्र कला देवी यादव

९) सदस्यश्री शत्रुधन खंग

१०) सदस्यश्री सकुन्ती देवी सुखिया.

११) सदस्यश्री माया देवी खंग

१२) सदस्यश्री भोला खंग

१३) सदस्यश्री रामकला देवी सदा

१४) सदस्यश्री भोला मलाहा

१५) सदस्यश्री ममता देवी खंग

१६) सदस्यश्री इन्द्रवती देवी खंग

१७) सदस्यश्री सतीष कुमार मिश्र

१८) सदस्यश्री राजेन्द्रप्रसाद मरिक

१९) सदस्यमो. सुलेमान मिया

२०) सदस्यश्री देव नारायण मंडल

२१) सदस्यश्री शैलेश कुमार यादव

२२) सदस्यमो. अता हुसैन मियां

२३) सदस्यश्री गिता देवी मंडल

२४) सदस्यश्री सदन कुमार यादव

२५) सदस्यमो. अब्बास मियां

२६) सदस्यश्री सिता देवी राम

२७) सदस्यश्री मंजु देवी साह

२८) सदस्य श्री सकुन्ती देवी साह

२९) सचिव श्री रमेशप्रसाद यादव

प्रस्तावहरू

प्रस्ताव नं.: ०१)

यस गाउंपालिकाको कार्यापालिकाबाट स्वीकृत निती तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम तथा कर सम्बन्धी दररेट पारित सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं.: ०२)

हाल सम्म कार्यपालिकाले गरेका निर्णयहरू अनुमोदन गर्ने सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं. ०३)

गत वर्षको चालु तथा पुंजिगत खर्च अनुमोदन सम्बनधमा ।

प्रस्ताव नं. ०४)

विविध

निर्णय :

१. प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा यसै साथ संलग्न भए अनुसारको नीती तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम र कर सम्बन्दी दररेट पारित गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट पारीत गरियो ।

आदरणीय गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,

अहिले हामी संविधानको सर्वस्वीकार्यता बढाउँदै कार्यान्वयनको चरणमा छौं । यो काम जटिल र चुनौतिपूर्ण अवश्य छ तर यसलाई नयाँ नेपाल निर्माणको ऐतिहासिक अवसरको रुपमा लिएर अगाडि बढ्नुको विकल्प छैन । संविधान प्रदत्त हक अधिकार सहित गठित गाउँपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले यस गरिमामय सभामा आर्थिक वर्ष ०७५।०७६ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न यहाँहरु समक्ष उपस्थित भएको छु । यस गौरवपूर्ण अवसरमा सर्वप्रथम नेपाली नागरिकहरुको स्वतन्त्रता, लोकतन्त्र तथा शान्ति लागि विभिन्न कालखण्डमा आफ्नो प्राण आहुति गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात वीर सहिदहरु प्रति भावपुर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु, साथै घाइते र वेपत्ता नागरिकप्रति सम्मान प्रकट गर्दछु राजनैतिक र सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने सबै अग्रजहरुप्रति आदरभाव प्रकट गर्दछु ।

स्थानीय तहमा लामो समय जनप्रतिनिधिहरु नरहेको अवस्थाबाट हामी निर्वाचित भएर यस गाउँपालिकाको विकासमा योगदान दिने उद्देश्यका साथ आएका छौं । लामो समयसम्म निर्वाचित जनप्रतिनिधि नभएको अवस्था र भर्खर मात्र गठित यस गाउँपालिकाका विविध समस्या, चुनौति र अवसरहरु छन भन्ने हामीलाई लागेको छ । यसका बावजुद पनि यस क्षेत्रको विकास कसरी गर्न सकिन्छ, त्यस तर्फ हामी प्रतिबद्धताका साथ लागि पर्ने नै छौ । लामो समंय पश्चात् भएको स्थानीय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित हामी जनप्रतिनिधिहरुको यस सभामा जनताका आकांक्षा, चाहना र भावनालाई सम्वोधन गर्ने दृढ संकल्पका साथ आ.व. ०७६/०७७ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभा मार्फत् समग्र तिरहुत गाउँपालिकाका नागरिकहरु समक्ष राख्न पाउँदा मैले आफू र यस सभालाई गौरवान्वित ठानेको छु ।यस अवसरमा हाम्रो कदमलाई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासीहरु, निर्वाचित पदाधिकारीहरु, राजनैतिक दलका पदाधिकारीहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु, नागरिक समाजका अभियन्ताहरु, शिक्षक, पत्रकार, उद्योगपति, व्यापारी तथा समाजसेवीहरुप्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

तराइका हरिया फाँटहरु रहेको यस क्षेत्रमा कृषि, उद्योग र पर्यटनलाई नमूनाको रुपमा विकास गरी समग्र गाउँको गन्तव्यविहिन विकासको यात्रामा पूर्ण विराम लगाउँदै दीगो र दीर्घकालिन विकास र रणनीति साथ आगामी आ.व. देखि स्पष्ट मार्गचित्र सहितको आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासमा उल्लेखनिय योगदान हुने सम्भावना देखेको छु, जसको लागि गाउँको आर्थिक विकास योजना बनाई आगामी दिनमा अगाडि बढाइनेर्छ । यसका साथ साथै आगामी दिनहरुमा समग्र गाउँपालिकाको एकिकृत योजना तयार गरी स्पष्ट लक्ष्य र उद्देश्यका साथ परिणाममुखी भई अगाडि बढ्न आफू प्रतिवद्ध रहेको व्यहोरा यस सम्मानित सभामार्फत समग्र गाउँबासीमा प्रतिबद्धता जाहेर गर्न चाहन्छु ।

गाउँसभाका सदस्यज्युहरु,

अब, म यस गाउँपालिकाको आगामी आ.व. २०७६/२०७७ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु । नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुपूर्व यस गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोंच (Vision), लक्ष्य (Goal), उद्देश्य (Objective) र अपेक्षित उपलब्धी प्रस्तुत गर्दछु ।

लक्ष्य

"गाउँपालिकाका प्रत्येक नागरिकको सामाजिक र आर्थिक जीवनस्तरमा सकरात्मक परिवर्तन ल्याई "जनजनको साथ जनजनको विकास" गरी उत्कृष्ट तिरहुत निर्माण गर्ने ।

उद्देश्य

गाउँपालिकाका उद्धेश्यहरु देहाय अनुसार रहेका छन :

संघीयताको माध्यमद्वारा सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनतालाई शासन प्रक्रियामा अधिकाधिक सम्मिलित हुने अवसर जुटाई लोकतन्त्रका लाभहरुको अधिकतम उपभोग गर्नसक्ने व्यवस्था गर्न, आफ्नो क्षेत्रको विकासको लागि साधनको परिचालन, विनियोजन र विकासको प्रतिफलको सन्तुलित तथा समान वितरणमा सामाजिक समानता ल्याउने कार्यमा जनजाति, आदिवासी, दलित र सामाजिक तथा आर्थिक दृष्टिकोणले पिछडिएका वर्ग समेतका समग्र जनताको सहभागितामा अभिवृद्धि गर्दै विकास प्रक्रियालाई संस्थागत गर्न,योजनाहरुको तर्जुमा र सञ्चालन गर्न आवश्यक जिम्मेवारी र अधिकार स्थानीयस्तरमा नै प्रदानगरी जबाफदेहीता बहन गर्नसक्ने स्थानीय तहहरुको संस्थागत विकास गर्न र स्थानीय नेतृत्वको विकास गरी जनताको दैनिक आवश्यकता तथा जनजीवनलाई असर पार्ने विषयहरुमा निर्णय गर्नसक्ने गरी शासन पद्धतिको विकास गर्ने ।

सामाजिक कुरीतिको रुपमा रहेको दाइजो प्रथाको अन्त्य गर्ने क्षेत्रमा कार्यक्रमहरु बनाउने ।
आर्थिक सम्वृद्धिका लागि स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम मार्फत आत्मनिर्भर बनाउने तर्फ विशेष पहल गर्ने ।
भौतिक पूर्वाधार अन्तरगत प्रत्येक बाटो वर्खायाममा हिलोरहित हुने व्यवस्था गर्ने ।
आधुनिक कृषि प्रणालीको विकास गरी कृषि सेवा केन्द्रको स्थापना, कृषि उपजको बजारिकरण तथा विस्तारिकरण मार्फत गरिवी न्यूनीकरणमा जोड दिने ।
पर्यटकीय गन्तव्यको पहिचान तथा विकास गरी पर्यटन प्रर्द्धनमा जोड दिने ।
जेष्ठ नागरिक, महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, शारिरीक अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पिछडिएको वर्ग तथा क्षेत्रको विकासमा जोड दिई समावेशी र दिगो विकासको अवधारणा आत्मसात गर्ने ।
गुणात्मक शिक्षाको माध्यमबाट सुशिक्षित समाज निर्माणमा जोड दिने ।
स्वास्थ्य शिक्षालाई पहुँचयोग्य, सुलभ बनाउँदै यस क्षेत्रमा देखिएका स्वास्थ्य समस्यालाई निराकरण गर्ने
प्रत्येक वडा कार्यालयले दिने सुविधामा हस्तलिखित सिफारिशहरु हटाई कम्प्यूटरमा आधारित सिफारिश प्रदान गर्ने ।
प्रत्येक वडा कार्यालयलाई इन्टरनेट तथा इन्ट्रानेटमा आवद्ध गराई भिडियो कन्फरेन्सको व्यवस्था गर्ने ।

१. *प्रमुख कार्यहरु:*

नेपालको संविधान तथा अन्य प्रचलित कानूनहरुमा उल्लेख भएअनुसार गाउँपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम रहेका छन् : (१) गाउँ सभाको निर्णय र निर्देशनहरू कार्यान्वयन गर्नु गराउनुको अतिरिक्त गाउँपालिकाले अनिवार्यरूपमा गर्नुपर्ने काम र कर्तव्य देहायबमोजिम हुनेछ:–

(क) अर्थ सम्बन्धी:

(१) गाउँपालिकाको वार्षिक बजेट, योजना र कार्यक्रमहरु तयारगरी गाउँसभामा पेश गर्ने ।
(२) आय र व्ययको लेखा र तत्सम्बन्धी अन्य कागजातहरु अद्यावधिकरुपमा राख्ने ।
(३) स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही गाउँपालिकाको निर्णय कार्यान्वयन गर्न रकम खर्च गर्ने ।
(४) गाउँ सभाले स्वीकृत गरेको कर, दस्तुर, शुल्क आदि उठाउने ।

(ख) भौतिक विकाससम्बन्धी:

(१) गाउँपालिका क्षेत्रमा आवास योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
(२) गाउँपालिका क्षेत्रको भू–उपयोग नक्सा बनाई औद्योगिक, आवासीय, कृषि, मनोरञ्जन स्थल आदि क्षेत्रतोक्ने र कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
(३) गाउँपालिका क्षेत्रमा खानेपानी र ढल निकाससम्बन्धी योजना कार्यान्वयन गर्ने तथा त्यसको सञ्चालन र मर्मत सम्भार गर्ने, गराउने ।
(४) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न ठाउँहरुमा हरिया क्षेत्र, उद्यान र मनोरञ्जन स्थलहरुको विकास गर्ने, गराउने
(५) गाउँपालिका क्षेत्रका विभिन्न ठाउँहरुमा सार्वजनिक शौचालयको व्यवस्था गर्ने, गराउने ।
(६) गाउँपालिका क्षेत्रमा निर्माण गरिने घर, भवन आदिको नक्सा पास गर्ने, गराउने ।
(७) सामुदायिक भवन तथा विश्राम गृह बनाउने ।

(ग) <u>जलस्रोत, वातावरण र सरसफाइसम्बन्धी :</u>

(१) गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका खोलानाला, कूवा, इनार, पोखरी, आदिको संरक्षण गरी सदुपयोग गर्ने, गराउने ।

(२) गाउँपालिका क्षेत्रमा सिँचाई योजना लागु गर्नुपर्ने भएमा त्यसको योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

(३) गाउँपालिका क्षेत्रमा सम्भावित नदी, कटान, बाढी तथा भू-क्षय आदिको नियन्त्रण र रोकथाम गर्ने, गराउने ।

(४) गाउँपालिका क्षेत्रमा हुने जल, वायु तथा ध्वनि प्रदूषण नियन्त्रण गरी वातावरण संरक्षण गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने, गराउने ।

(५) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका वन, वनस्पति तथा अन्य प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण गर्ने, गराउने ।

(६) गाउँपालिका क्षेत्रमा सरसफाईको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गराउने ।

(७) फोहोर मैला सङ्कलन, ढुवानी तथा तह लगाउने सम्बन्धी कामको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने ।

(घ) <u>शिक्षा तथा खेलकूद विकाससम्बन्धी</u> :

(१) गाउँपालिका क्षेत्रमा विद्यालयहरु स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने तथा स्थापना गर्न अनुमति दिने ।

(२) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन भएका विद्यालयहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउने र त्यस्ता विद्यालयहरूको स्थापना र खारेजी गर्ने ।

(३) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र मातृभाषामा प्राथमिक तहको शिक्षा उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने ।

(४) आर्थिक दृष्टिले अत्यन्त पिछडिएका उत्पीडित जनजातिहरुका छात्र-छात्राहरुलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाउने ।

(५) गाउँपालिकास्तरीय प्रौढ शिक्षा तथा अनौपचारिक शिक्षासम्बन्धी कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने, गराउने

(६) गाउँपालिका क्षेत्रमा पुस्तकालय तथा वाचनालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने, गराउने ।

(७) खेलकूद विकास कार्यक्रमहरू बनाई कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

(८) गाउँस्तरीय खेलकूद विकास समिति गठन गरी खेलकूदको विकास गर्ने, गराउने ।

(९) प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयहरुमा क्रमशः वाल विकास केन्द्र भवन निर्माण गरी सञ्चालन गर्ने ।

(१०) अनिवार्य शिक्षा कार्यक्रमलाई कडा रुपमा कार्यान्वयन गर्ने ।

(११) प्रत्येक वर्ष एक सार्वजनिक विद्यालयमा अंग्रेजी माध्यमबाट पठन पाठनको व्यवस्था गर्न प्रोत्साहित गर्ने ।

(ङ) <u>संस्कृतिसम्बन्धि :</u>

(१) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सांस्कृतिक तथा धार्मिक महत्वका स्थानहरूको लगत तयार गरी तिनीहरुको मर्मत सम्भार गरी संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्ने, गराउने ।

(२) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका पुरातात्विक वस्तु, भाषा, धर्म, कला र संस्कृतिको संरक्षण, सम्वर्द्धन एवम् प्रयोग गर्ने, गराउने ।

(च) <u>निर्माण तथा यातायात सम्बन्धि :</u>

(१) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र नेपाल सरकारको जिम्मामा रहेका सडकबाहेक आवश्यक पर्ने कच्ची, पक्की सडक, पूल, कलभर्टहरुको योजना बनाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार गर्ने, गराउने ।

(२) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बसपार्क, रिक्सा र ट्रक आदिको पार्किङ्ग व्यवस्था गर्ने, गराउने ।

(३) गाउँपालिकाको यातायात आवश्यकतालाई विचार गरी ठेला, रिक्सा आदिको अधिकतम हद तोक्ने र तिनीहरूलाई दर्ता गरी नम्बर दिने ।

(४) यातायात गुरु योजना वनाउने ।

(छ) <u>स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धि :</u>

(१) गाउँपालिकास्तरीय अस्पताल, आयुर्वेदिक औषधालय र स्वास्थ्य केन्द्रहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने ।

(२) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र स्वास्थ्य चौकीहरू खोल्ने, सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने ।

(३) परिवार नियोजन, मातृशिशु कल्याण, सुरक्षित मातृत्व, विस्तारित खोप, पोषण, जनसङ्ख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्यसम्बन्धी कार्यक्रमहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

(४) महामारी तथा सङ्क्रामक रोगको रोकथामको व्यवस्था गर्ने, गराउने ।

(५) गाउँपालिका क्षेत्रमा जनस्वास्थ्यको लागि हानिकारक चीजवस्तुको सार्वजनिक प्रयोगमा रोक लगाउने वा हटाउने

(६) जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पर्ने किसिमका उपभोग्य वस्तुको बेचविखन र उपभोगमा रोक लगाउने ।

(७) महिला स्वास्थ्य स्वंयसेविकाहरुलाई खुल्ला दिसामुक्त, पूर्ण सरसफाई र सुरक्षित मातृत्व जस्ता राष्ट्रिय अभियानमा परिचालन गर्ने, गराउने ।

(ज) *समाज कल्याण सम्बन्धि :*

(१) बेवारिसे मृतक व्यक्तिको दाहसंस्कारको व्यवस्था गर्ने, टुहुरा, असहाय तथा अनाथहरूको लागि अनाथलयको व्यवस्था गर्ने, गराउने ।

(२) महिला तथा बालबालिकाको हित र कल्याणसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तथा अनैतिक पेशा व्यापार नियन्त्रणसम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने ।

(३) घरेलु हिंसाबाट पिडितहरुका लागि Safe House को व्यवस्था गर्ने ।

(झ) उद्योग तथा पर्यटन सम्बन्धि :

(१) गाउँपालिका क्षेत्रमा घरेलु, साना तथा मझौला उद्योगको प्रवर्द्धनमा उत्प्रेरकको काम गर्ने, गराउने र यस आर्थिक वर्षमा उद्योग स्थापनाका लागि स्विकृति माँग गर्ने पहिलो ५ उद्योगको स्थानीय करमा २५ प्रतिशत छुट दिईने ।

(२) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको प्राकृतिक, सांस्कृतिक तथा पर्यटकीय सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्द्धन, विस्तार र सदुपयोग गर्ने, गराउने ।

(३) उद्योगको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रोत्साहन गर्दै जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पार्ने उद्योगहरुको वातावरणिय जोखिम न्यूनिकरणका लागि आवश्यक उपकरणहरुको प्रयोग अनिवार्य गर्ने व्यवस्था गर्ने, गराउने ।

(४) औद्योगिक लगानीको वातावरण निर्माण हुने गरी औद्योगिक नीति बनाई लागू गर्ने ।

(ञ) *विविध:*

(१) गाउँपालिका क्षेत्रको सडकको दायाँ बायाँ र अन्य आवश्यक ठाउँमा वृक्षारोपण गर्ने ।

(२) कान्जी हाउस, पशुवधशाला राख्ने स्थानको निर्धारण र व्यवस्थापन गर्ने ।

(३) गाउँपालिका क्षेत्रको ऐलानी तथा सरकारी पर्ती जग्गाहरूको संरक्षण गर्ने ।

(४) मसान घाटको निर्धारण र व्यवस्थापन गर्ने ।

(५) व्यापार तथा वाणिज्यको विकासको लागि काम गर्ने ।

(६) गाउँपालिकाको विनियम तर्जुमा गरी गाउँसभा पेस गर्ने ।

(७) दैवीप्रकोप नियन्त्रण गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक काम गर्ने ।

(८) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको जनसङ्ख्या तथा घर जग्गाको लगत राख्ने ।

(९) प्रचलित कानूनबमोजिम जन्म, मृत्यु तथा अन्य व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्ने ।

(१०) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका असहाय, अनाथ र अपाङ्ग बालबलिकाहरूको लगत राख्ने र तिनीहरुलाई उपयुक्त ठाउँमा राख्ने व्यवस्था गर्ने ।

(११) बौलाहा तथा छाडा कुकूर व्यवस्थापन गरी बन्ध्याकरणको माध्यमबाट सार्वजनिक हितको सुरक्षा गर्ने र मरेका पशुपंक्षी गाड्ने ठाउँ तोक्ने ।

(१२) जोखिम उत्पन्न गर्ने रुख काट्न लगाउने, घर पर्खाल आदि भत्काउन लगाउने ।

(१३) गाउँपालिका क्षेत्रको घरको ब्लक नम्बर राख्ने ।

(१४) पशु बधशालाको प्रबन्ध गर्ने ।

(१५) छाडा पशु पक्राउ गरी लिलाम गर्ने ।

(१६) गल्ली तथा सडकमा बत्तीको व्यवस्था गर्ने ।

(१७) गाउँपालिका क्षेत्रमा सिनेमा हल खोल्न स्वीकृति दिने ।

(१८) हाट, बजार मेला आदिको प्रबन्ध गर्ने, गराउने ।

(१९) बारुणयन्त्रको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने ।

(२०) कुनै विशिष्ट व्यक्तिलाई सम्मानार्थ विशिष्ट व्यक्तिको रुपमा सम्मान प्रदान गर्ने ।

(२१) गाउँपालिका क्षेत्रको विकाससम्बन्धी अन्य कामहरु गर्ने, गराउने ।

(२२) सहकारिताको विकासको लागि सहयोग पुऱ्याउने ।

(२३) गाउँपालिकालाई आय-आर्जन हुने सहकारी, औद्योगिक तथा व्यवसायिक कार्यक्रम निजी क्षेत्रको समेत लगानीमा सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गर्ने, गराउने ।

(२४) सहकारितामा आधारित विविध कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी सञ्चालन गर्ने, गराउने ।

(२५) प्रचलित कानुनबमोजिम तोकिएका अन्य कामहरू गर्ने ।

(२) गाउँपालिकाले उप-दफा (१) बमोजिमका काम, कर्तव्यको अतिरिक्त गाउँपालिका क्षेत्रमा देहायबमोजिमका ऐच्छिक कामहरू समेत गर्न सक्नेछः-

(क) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र स्तरयुक्त विद्यालय शिक्षा उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।

(ख) गाउँपालिका क्षेत्रबाट निरक्षरता निर्मूल पार्न साक्षरता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।

(ग) गाउँपालिका क्षेत्रका विभिन्न ठाउँहरूमा पुस्तकालय तथा वाचनालयहरू स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने ।

(घ) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अव्यवस्थित बसोबास नियन्त्रण गर्ने ।

(ङ) निर्देशित जग्गा विकास, भू-उपयोगजस्ता कार्यहरुको माध्यमबाट गाउँको बनावट तथा विकासलाई व्यवस्थित तुल्याउने ।

(च) वृद्ध आश्रम तथा अनाथालयको व्यवस्था गर्ने ।

(छ) विद्युत आपूर्ति र सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने ।

(ज) गाउँपालिकामा मनोरञ्जन स्थल, क्रिडास्थल, संग्रहालय, चिडियाखाना, पार्क आदिको व्यवस्था मिलाउने

(झ) बेरोजगारी कम गर्न बेरोजगारहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी रोजगारमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।

(ञ) नदी प्रदूषण नियन्त्रण गर्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।

(ट) एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउने ।

(ठ) गाउँपालिका क्षेत्रमा शव वाहनको व्यवस्था मिलाउने ।

(ड) दैवीप्रकोपबाट हुने धनजनको क्षति कम गर्न निरोधात्मक तथा उद्धारका कार्यहरू गर्ने ।

(३) गाउँपालिका क्षेत्रमा गर्नुपर्ने विकास निर्माण कार्यको लागि उपभोक्ता समूह तथा अन्य गैरसरकारी संस्थाहरूलाई प्रोत्साहित गरी यथासम्भव त्यस्ता समूह वा संस्थाहरू मार्फत गर्ने गराउने ।

२. गाउँ विकास योजनाका प्रमुख नीति, मार्गदर्शन तथा कार्यक्रमहरु

२.१ गाउँ विकास योजनाका प्रमुख नीतिहरू :

२.१.१. भौतिक पूर्वाधार विकास

थुप्रै स-साना सडकहरुमा रकम लगानी गर्दा रकम छरिन गई अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त हुननसक्ने भएकाले क्षेत्रगत सन्तुलनलाई ध्यान दिदै महत्वपूर्ण मानिएका र ग्रामिण सडक गुरुयोजनामा पर्ने तथा गौरवका आयोजनालाई प्राथमिकताका साथ रकम विनियोजन गर्ने नीति लिइएको छ ।ग्रामीण क्षेत्रमा सडक सञ्जाल निर्माण तथा सिंचाई आयोजनाहरु छनौटगर्दा कृषि पकेट क्षेत्रलाई आधार लिइनेछ ।मर्मत संभार कोषको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ । प्रत्येक योजनाका लागि विनियोजित रकमको २ प्रतिशत रकम कट्टा गरी उक्त कोषमा जम्मा गरिनेछ । साझेदारीमा मर्मत संभार कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।ग्रामिण यातायात गुरुयोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।अपाङ्ग मैत्री

भौतिक संरचनाहरुको निर्माणमा जोड दिइनेछ । यस आर्थिक वर्षमा आगामी ५ वर्षभित्र सम्पन्न गरिने अत्यावश्यक र शहरी पुर्वाधारका लागि अनिवार्य योजनाहरुको सहभागितात्मक प्रकृयाबाट छनौट गरी Project Bank बनाईनेछ ।

२.१.२. खानेपानी तथा सरसफाई

खानेपानी तथा सरसफाईको कठिनता मापन गरी खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी आयोजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ।यस गाउँलाई खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र (ODF) घोषणा गर्ने जिल्ला सरसफाई सम्मेलन २०७० को घोषणाअनुरुप परिमार्जित खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी रणनीतिलाई यस गरिमामय सभाबाट स्वीकृत गरी लागु गरिनेछ । उक्त लक्ष्यलाई मूर्तरुप प्रदानगर्न सरकारी, गैरसरकारी, निजीक्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चारकर्मी समेतको सहयोग र सहकार्यमा यस कार्यलाई अभियानको रुपमा अगाडि बढाउने नीति लिइनेछ । खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा जिल्ला खानेपानी स्वच्छता तथा सरसफाई रणनीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।ODFभएको वडाहरुमा POST ODFकार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।सरसफाई वानी व्यवहार परिवर्तन गर्न स्थानीय तहको अगुवाईमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । खुला दिशामुक्त घोषणा कार्यान्वयनमा कार्यालयमा फोहोरमैला व्यवस्थापन इकाईको व्यवस्था गरी सो कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी गाउँवासीको पुर्ण सहयोग र समर्थनको अपेक्षा गरिएको छ । वातावरणमैत्री गाउँपालिका बनाउन यस वर्ष एक वडाबाट सोको सूचकहरु प्राप्त गर्न आवश्यक कार्य प्रारम्भ गरिनेछ । यस आर्थिक वर्षमा फोहर मैला प्राविधिक सहयोग केन्द्रसँग डस्टविन तथा कम्पोष्ट विन समेतको सहयोग माँग गरिने छ ।

२.१.३. विपत् व्यवस्थापन तथा भू-संरक्षण

प्रकोपबाट गाउँवासीको सुरक्षाको लागि समयमा प्रकोप सूचना प्रवाह तथा प्रकोप क्षेत्रमा समयमै उद्धार तथा राहत कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यथार्थ लागत संकलन गर्नका लागि सर्वदलीय संयन्त्रको व्यवस्था गर्ने । वितरणमा एकसाथै सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । गाउँको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ । आपतकालीन उद्धार केन्द्रलाई आवश्यक सहयोग पुऱ्याइनेछ ।डुवान, कटान तथा भू-क्षय नियन्त्रणको लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । यसै आर्थिक वर्षमा विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिनेछ, सो कोषको सञ्चालनका लागि आवश्यक कार्यविधि वनाई लागु गरिनेछ ।

२.१.४.विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा

यस गाउँलाई अन्धकारमुक्त गाउँ बनाउन बैकल्पिक ऊर्जाको प्रयोग गर्ने नीतिलाई विभिन्न गै.स.स.को सहयोगमा कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।बैकल्पिक ऊर्जाको अवस्था, सम्भावना र अवसरहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ । वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रसँग सडक सौर्य वत्तिका लागि लागत सहभागिताको आधारमा सहयोग माँग गरि आगामी ५ वर्षभित्र "उज्यालो तिरहुत" को लक्ष्य हासिल गरिने छ ।

२.१.५.शिक्षा

"शिक्षा विनाको संसार, सदा रहन्छ अन्धकार" भन्ने नारालाई मुर्तरुप दिन अनिवार्य शिक्षा लागु गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयबाट SEE परीक्षामा सर्वोत्कृष्ट अंक ल्याउने १ जना छात्र र एक जना छात्रा र दलित मध्येबाट सर्वोत्कृष्ट अंक प्राप्त गर्नेलाई दोहोरो नपर्ने गरी पुरस्कार उपलब्ध गराइने छ । प्राथमिक उमेर समूहका सम्पूर्ण बालबालिकाहरुलाई विद्यालय भर्ना गर्न गराउन सामाजिक परिचालकमार्फत प्रोत्साहित गरी साक्षरता प्रतिशतमा सुधार गरिनेछ । राष्ट्रिय साक्षरता अभियानलाई उपलब्धिमूलक बनाउन शिक्षा क्षेत्रमा क्रियाशील गै.स.स.हरुसँग सहकार्य र समन्वय गर्दै अनुगमन, मूल्याङ्कन पद्धतिलाई व्यवस्थित र सुदृढ तुल्याइनेछ । बिद्यालय जाने उमेर समुहका वालवालिकालाई विद्यालय भर्ना नगर्ने अभिभावकहरुलाई समेत कारवाही गर्ने नीति लिईनेछ । गाउँपालिकामा खेलकुद विकास कोष खडा गरी खेलकुद विकासमा जोड दिइनेछ । खेलकुद विकास समिति मार्फत खेलकुदमा सहयोग गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयहरुमा भौतिक पूर्वाधार विकास तथा स्तरोन्नतिको लागि विकास साझेदारहरुसँग समन्वय गरी श्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ । प्रत्येक वडामा वाल विकास केन्द्रको विकास गरिदै जाने नीति लिईएको छ ।

२.१.६.स्वास्थ्य

गाउँको स्वास्थ्य संस्था तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा क्रमशः चौविसै घण्टा प्रसुती सेवा सञ्चालनको लागि आवश्यक साधन स्रोतको व्यवस्थाको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयमा समेत अनुरोध गरिनेछ । HIV/AIDS नियन्त्रणको लागि प्रभावकारी कार्यक्रम बनाइनेछ । यस क्षेत्रमा क्रियाशील संघ संस्थाहरुबीचको समन्वयलाई सुदृढ तुल्याइने छ । गाउँको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउन बहु-सरोकारवाला पोषण योजना कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । आयुर्वेद चिकित्सा प्रणालीको विकासको लागि सहयोग पुऱ्याईनेछ । नेपाल सरकारको एक गाउँपालिका एक अस्पतालको नीतिलाई अवलम्वन गर्दै यथाशिध्र निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।

२.१.७.वन, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन

सडक निर्माण गर्दा दुबैतर्फ वृक्षारोपण गर्ने नीति लिइनेछ तथा Environment Management Plan (EMP) बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ । वृक्षारोपण तथा भू-संरक्षण कार्य गर्दा साझेदारीमा गर्ने नीति लिइनेछ । जलवायु परिवर्तनबाट पर्न सक्ने प्रभाव न्यूनीकरण गर्न सरोकारवाला निकाय, गै.स.स. तथा विकास साझेदारसँग समन्वय र सहकार्य गरी स्थानीय जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । वातावरण मैत्री विकास प्रदुषण न्युनिकरण (नियन्त्रण) का लागि औद्योगिक उत्पादनमा प्रदुषण कर लिईने नीति लिईनेछ, जसलाई प्रदुषण कर संकलन कार्यविधि मार्फत नियमन गरिनेछ ।

२.१.८.कृषि तथा पशु

निर्वाहमुखी खेती प्रणालीलाई व्यवसायिक कृषि प्रणालीतर्फ उन्मुख गर्ने नीति लिइनेछ । उन्नत जातका पशुपालनलाई प्रोत्सासन गर्दै व्यवसायिकरण गरी दुध, फुल र मासुको आपूर्तिलाई टेवा दिइनेछ । कृषि सहकारितालाई प्रोत्साहित गरिनेछ । यसलाई उत्पादकत्व वृद्धिको आधार बनाईनेछ । सार्वजनिक निजी साझेदारीमा शीत भण्डार स्थापना गर्न पहल गरिनेछ । कृषि पकेट क्षेत्रलाई आधार लिई एकिकृत रुपमा सुविधा विस्तार गरी उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गर्न कृषि विकास नीति बनाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै छाडा पशु नियन्त्रणका लागि कार्याविधि निर्माण गरी लागु गरिनेछ । साथै स्यालो टयुववेल, डिप वोरिङ्गको लागि सिंचाई मन्त्रालयससँग समेत माँग गरिनेछ ।

२.१. ९.सहकारी, गरिवी न्यूनीकरण तथा उद्यमशीलता विकास

विपन्न लक्षित समूहका लागि आयमूलक तथा सीपमूलक कार्यक्रम गै.स.स. समेतको समन्वय र साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ । सो तालिम पश्चात सोको कारणबाट भएको कामकारवाहीको प्रभाव मुल्याङ्कन समेत गर्नुपर्ने व्यवस्था अनिवार्य गरिनेछ । सहभागिताको माध्यमबाट ग्रामीण गरिवी न्यूनीकरण एवं सामाजिक पूँजी निर्माणमा जोड दिइनेछ । लघु उद्यमको विकासको माध्यमबाट गरिवी निवारण गर्न गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम कार्यक्रम र उद्योग वाणिज्य संघ मार्फत सञ्चालित लघु-उद्यम कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिइनेछ । सीपमुलक तालीम पश्चात सो कार्यको प्रभाव विश्लेषण (Outcome Analysis) अनिवार्य गर्नुपर्ने व्यवस्था लागू गरिनेछ ।

२.१.१०.व्यवस्थित वस्ती विकास

समुदायको अग्रसरतामा वस्ती विकासलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । समुदायको अग्रसरतामा व्यवस्थित वस्ती विकास गर्न प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग प्रदान गरिनेछ । आगामी आ.व.मा व्यवस्थित वस्ती विकास गर्नवजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।व्यवस्थित वस्ती विकास र जग्गा विकास कार्यविधि यसै आर्थिक वर्षभित्र तयार गरी लागु गरिनेछ । अबैज्ञानिक, अव्यवस्थित तरिकाले भईरहेको जग्गा प्लटिङकार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ । गाउँपालिकाले जग्गा विकास तथा भुउपयोग नीति वनाई सोको अनिवार्यरुपमा पालना गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

२.१.११. पर्यटन

पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि गाउँमा प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरूको पूर्वाधार विकास गरिनेछ । यस गाउँलाई औद्योगिक पर्यटकस्थलको रुपमा विकास गर्ने तथा बुढी खोला लगायत अन्य खोलाहरुको छेउमा बुढी उकासे तथा किनाराका

जमीनहरुको संरक्षण गरी उचित सदुपयोग गर्न पार्क निर्माण तथा वृक्षारोपण गर्ने नीति लिईनेछ । पर्यटकिय स्थलहरुको विकास र सुन्दर गाउँको निर्माण गर्न एकिकृत गुरुयोजना निर्माण गरी गुरुयोजना अनुसार सम्बन्धित निकायसँगको साझेदारीमा विकास प्रक्रियालाई अगाडी बढाइनेछ । यस गाउँक्षेत्रभित्र पिकनिक स्पोर्टहरुको विकास तथा निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

२.१.१२. *सुशासन तथा संस्थागत विकास*

यस निकायबाट जनतालाई उपलब्ध गराइने सेवा सुविधाको विस्तृत विवरण समावेश भएको ग्रामिण नागरिक वडापत्र तयार गरिनेछ ।गाउँमा सञ्चालित विकास निर्माण लगायत सबै कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, प्रगति समिक्षा, समन्वय बैठक, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण आदि मार्फत सुशासनमा जोड दिइनेछ । गैर जिम्मेवार र अनुशासनहिन कर्मचारीलाई शुन्य सहनशिलताको सिद्धान्त वमोजिम कारवाही गरिनेछ । सेवाग्राहिलाई उचित व्यवहार गर्दै मुस्कान सहितको सेवा तोकिएको समयावधि भित्र उपलब्ध गराईनेछ, तोकिएको समयावधि भित्र सेवा उपलब्ध नगराएमा सम्वन्धित कर्मचारीहरुको सेवा, सुविधाबाट रकम कटटा गरी सेवाग्राहीलाई क्षतिपुर्ति उपलब्ध गराईनेछ ।

२.१.१३. *लक्षितवर्ग तथा समावेशीकरण*

लक्षितवर्ग तथा सामाजिक समावेशीकरण तर्फ सामाजिक परिचालनको माध्यमद्वारा लक्षित समूहलाई सशक्तिकरण गरी माँगमा आधारित कार्यक्रम अझ प्रभावकारीरुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।बालश्रम उन्मूलन तथा बाल अधिकारसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध राख्ने कार्यक्रमलाई अगाडि बढाइने छ ।ज्येष्ठ नागरिकको सम्मान कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ साथै ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र स्थापनाको लागि आवश्यक सहयोग पुऱ्याइनेछ ।

२.१.१४. *मानव संशाधन विकास*

गाउँमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरुमा प्रभावकारिता ल्याउन गै.स.स. डेस्कको व्यवस्थापन गरी गाउँको विकास निर्माणमा गै.स.स.को भूमिका थप प्रभावकारी बनाउने कार्य गरिनेछ । यसको लागि गै.स.स.सँगको साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।जनतामा प्रवाह गरिने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन सो कार्यमा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । कर्मचारीहरुको कार्य विवरण वनाई लागू गरिनेछ । कर्मचारीहरुको आचार संहिता निर्माण गरी सोमा कर्मचारी माथि हुने लैङ्गिक तथा यौनजन्य हिंसाबाट ति कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादनमा पर्ने असर एवम प्रभाव न्यूनिकरणका लागि एक Sexual Harassment Deskको समेत अनिवार्य व्यवस्था गरी सो कृयांकलापलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी शुन्य सहनशिलताको सिद्धान्त वमोजिम कारवाही प्रकृया अगाडी वढाईनेछ । कार्यस्थलमा अनिवार्यरुपमा CCTV को व्यवस्था गरी सो मार्फत समेत नियन्त्रण गरिनेछ ।

३. गाउँ विकास योजना छनोटको आधार तथा सूचकहरु

अव म यस गाउँपालिकाको योजना, वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति तथा लिइएका आधारहरुको बारेमा व्याख्या गर्न चाहन्छु । जसमा,

१. नेपालको संविधानले परिलक्षित गरेका निर्देशक सिद्धान्त र स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने भनि परिभाषित गरेका २२ वटा अधिकारका क्षेत्रहरु ।

२. हाल स्थानीय शासन ऐन विधेयकको रुपमा संसदमा विचाराधिन रहीरहेको परिप्रेक्ष्यमा अन्य कुनै पनि ऐनबाट स्थानीय तहको कार्यसञ्चालन तथा नियमन गर्ने व्यवस्था भइनसकेको संक्रमणकालिन स्थितिमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट समय समयमा जारी भएका आदेश तथा निर्देशनहरु ।

३. दिगो विकासका लक्ष्य तथा त्रि-वर्षिय राष्ट्रिय योजनाले निर्धारण गरेका प्रमुख क्षेत्रहरु ।

४. वडास्तरिय योजना तर्जुमा भेला, विषयगत समिति तथा योजना तर्जुमा समितिबाट सिफारिस भईआएका योजनाहरु ।

५. राजश्व परामर्श समिति तथा श्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समितिका निर्णयहरु ।

६. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका निर्णयहरु ।

७. विकासका समसामयिक मुद्दाहरु जस्तै सामाजिक संरक्षण, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन, विपद व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैगिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास, वालमैत्री स्थानीय शासन, वातावरणमैत्री स्थानीय शासन, खुला दिशामुक्त तथा पूर्ण सरसफाई, उर्जा संकट लगायतका अन्तर सम्बन्धित बिषयहरुलाई लिइएको छ ।

योजना तर्जुमाका क्रममा प्राथमिकीकरणका आधारहरु निम्नानुसार लिईएको छ ।

- बढी भन्दा बढी स्थानीय उपभोक्ता समूहहरुको सहभागिता हुने र श्रम प्राप्त हुने ।
- सर्वसाधारण जनतालाई तत्काल प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने । रोजगार प्रवर्द्धन हुने र आयमूलक कार्यक्रमहरु ।
- कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न सहयोग पुग्ने कार्यक्रमहरु ।
- स्थानीय साधन सीप र क्षमताका परिचालनबाट सञ्चालन हुन सक्ने कार्यक्रमहरु ।
- पिछडिएका तथा उत्पीडित जाती, जनजाति तथा महिला बालबालिकाको लागि आयमूलक तथा सीपमूलक कार्यक्रमहरु ।

मूलत : राष्ट्रिय योजना आयोगको मार्गदर्शन, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय एवं विषयगत मन्त्रालय/निकायको निर्देशनको पालना गर्दै सेवाग्राहीको माँग, वडाको सिफारिस साथै वडा सदस्यहरुको, सम्बन्धित वडाका भद्रभलादमीको सुझावका आधारमा योजनाको प्राथमिकीकरण एवं छनौट गरिएको छ ।

वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएको क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु,

क) आर्थिक क्षेत्रः

१. "जल, जमीन, जनशक्ति, जडिवुटी र जलाधार : स्थानीय जनताको समृद्धिको आधार " भन्ने मान्यतामा गाउँपालिकाले प्राकृतिक श्रोत व्यवस्थापनमा स्थानीय समुदायको सहभागितालाई प्रोत्साहित गर्नेछ ।

२. खेतीपाती र पशुपालन तथा पशु एवं कृषिजन्य उद्योगको स्थापना एवं क्षमता विस्तारका लागि लगानी गर्न चाहने कृषक र उद्यमीहरुका लागि प्रत्येक वडामा लगानीका लागि सुलभ ऋणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

३.गैरकृषिजन्य क्रियाकलापमा भूमिको प्रयोगलाई निरुत्साहित गरी कृषि प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न भूउपयोग योजना बनाईने छ

४. कृषिमा उद्यमशीलता आजको आवश्यकता भन्ने नाराका साथ कृषिको आधुनिकीकरण तथा औद्योगिकीकरणका लागि कृषक तथा उद्यमीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ र साना तथा घरेलु उद्योगहरु सञ्चालनको लागि सहजिकरण गरिनेछ ।

५. कृषि-जैविक विविधताको महत्व भएका बाली तथा वस्तुहरुको पहिचान गरी दिगो संरक्षण तथा उपयोग कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६. कृषि तथा पशुपालन व्यवसायको जोखिम न्यूनीकरणका लागि बाली तथा पशु बिमा कार्यक्रममा सहभागी हुन वडाहरुमा किसान क्लवहरुको गठन गरिनेछ । यी क्लवको माध्यमबाट उन्नत कृषि बाली सम्बन्धी जानकारी गराउने कृषक पाठशाला, नयाँ प्रविधिको प्रयोग, कृषक अध्ययन अनुभंव भ्रमण जस्ता सिर्जनात्मक काम गरिनेछ । पशुपालनलाई व्यावसायिक वृद्धिविकासको लागि नश्ल सुधार, कृतिम गर्भधारण, चरण क्षेत्र विकासमा जोड दिईनेछ ।

७. तरकारी, फलफूल तथा पशुधनको थोक बजार संचालन गर्न प्रत्येक वडामा कृषि उपज संकलन केन्द्र निर्माण गरिनेछ र सोका लागि साझेदारी कार्यक्रम समेत सञ्चालन गरिने छ । कृषकहरुको उत्पादनलाई सहज ढंगले बजार व्यवस्था गर्न एक वडा एक हाट सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

८. वैदेशिक रोजगारमा संलग्न व्यक्तिहरुको रेमिट्यान्सको निश्चित रकम अनिवार्य रुपमा गाउँपालिकाले खडा गरिने विप्रेशन कोषमा जम्मा गरिने र उक्त रकमको निश्चित प्रतिशत व्याज उपलब्ध गरी सो रकम युवा उद्यम क्षेत्रमा लगानी गर्ने नीति लिईनेछ । यसको लागि बैंकसँग साझेदारी र समन्वय गरिनेछ ।

९. ऐतिहासिक, धार्मिक-सांस्कृतिक, प्राकृतिक आकर्षणका स्रोत र सम्पदालाई आर्थिक आर्जनको आधार बनाइनेछ ।

१०. सांस्कृतिक एवं पर्यावरणीय पर्यटन पदमार्ग (भ्यू टावर, पार्क, ऐतिहासिक स्थल तथा सांस्कृतिक पहिचान) सञ्चालनको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरि पूर्वाधार निर्माणको साथै विभिन्न क्षेत्र तथा निकायलाई लगानीको लागि आमन्त्रण गरिनेछ ।

११. होम-स्टे, साना लज तथा सामुदायिक आवास व्यवस्थापनका लागि सहुलियतपूर्ण ऋण, प्राविधिक सहयोग र तालिम आदिको समन्वय गरी सेवाको गुणस्तर वृद्धि गरिनेछ ।

१२. कम्तिमा एउटा सामुदायिक पर्यटन सूचना र सेवा केन्द्र स्थापना गरिनेछ । यस केन्द्रबाट पर्यटकीय सेवा र सूचनाका अतिरिक्त स्थानीय हस्तकलाको प्रदर्शन तथा बिक्री कार्य संचालन गरिनेछ ।

१३. व्यवसायिक शिक्षा अर्न्तगत कृषि विषय पठनपाठन हुने विद्यालयसँग साझेदारी र समन्वय गरी कृषि उत्पादन र कृषकहरुको क्षमता विकासमा सहयोग पुऱ्याईनेछ । उच्च मूल्यको फलफुल खेतीलाई प्रोत्साहन दिँदै विभिन्न कृषि उपज उत्पादनको पकेट क्षेत्र घोषणा गरी उत्पादन वृद्धिमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।

१४. स्थानीय तहमा उपलब्ध औद्योगिक तथा कृषिजन्य कच्चा पदार्थको तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र व्यवस्थापन कार्य गरिनेछ । कच्चा पदार्थको संरक्षण र उपयोग सम्बन्धी नीति र मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ

१५. युवाहरुलाई प्रोत्साहन दिई स्वरोजगारको प्रवर्द्धन गर्न एक "युवा उद्यम कोष"स्थापना गरिनेछ । नवीन सोच सहितको युवा जाँगर र उद्यमशीलता प्रयोग गर्न १८ देखि ४५ वर्षसम्मका युवाहरुलाई लक्षित गरी सहकारी मार्फत सहुलियतपूर्ण वित्तीय कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

१६. गाउँपालिकाको विभिन्न स्थानमा कृत्रिम पोखरी निर्माण गरि माछापालन शुद्धिकरण गर्दै आय आर्जन र पर्यटकीय गन्तव्य निर्माणको आधार तयार गरिने छ ।

१७. जडिबुटिमा आधारित वनजंगलको विकास गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी प्रतिष्ठित लगानीकर्तालाई आमन्त्रण गरिनेछ ।

१८. एकिकृत सम्पत्ति कर लागू गर्नका लागि यसै आ.व. मा मुल्याङ्कन समिति गठन गरी सोही समितिको सिफारिस वमोजिम गहन छलफल गरी आगामी आ.व. देखि अनिवार्यरुपमा लागू गर्न पहल गरिनेछ ।

ख. सामाजिक विकास क्षेत्र

१. प्रत्येक वडामा माध्यमिक तहसम्म नि:शुल्क, अनिवार्य र गुणस्तरीय शिक्षा सर्वसुलभ गराइनेछ । बालबालिकाहरुले मातृभाषामा आधारभूत शिक्षामा प्राप्त गर्न पाउने अधिकार सुनिश्चितताको लागि मातृभाषाको शिक्षामा जोड दिँदै अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठनको समेत व्यवस्था मिलाई त्रैभाषिक शिक्षा नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

२. १२ कक्षा र स्नातक तह उत्तिर्ण युवालाई लक्षित गरी युवा शीपवृत्ति योजना सञ्चालन गरिनेछ जस अन्तर्गत स्थानीयस्तरका विद्यालय, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायको कार्यक्रमहरुमा इन्टर्नसीपगर्न गाउँपालिका भित्रका कम्तिमा एक सय युवालाई अवसर उपलब्ध गराइनेछ ।

३. यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकाहरु विद्यालयमा भर्ना भई नियमित उपस्थित गराउन र सिकाई स्तर वृद्धि गर्न जोड दिईनेछ र प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रमा अध्ययनरत बालबालिकाहरुको सिकाई स्तर वृद्धिको लागि प्रारम्भिक साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. सबै सामुदायिक विद्यालयमा कम्तिमा ६ महिनाको एक पटक स्वास्थ्य परिक्षण र आधारभूत उपचारको व्यवस्था गरिनेछ ।

५. गाउँपालिकामा प्रसुती सेवा सहितको कम्तिमा १५ शैयाको अस्पतालनिर्माण गरिनेछ । यस अस्पताललाई अन्य ठूला अस्पतालको सेवासँग आवद्ध गरिनेछ । गाउँपालिका भरीका जेष्ठ नागरिकहरुको गाउँगाउँमा पुगेर स्वास्थ्य परीक्षण गरि आवश्यक उपचार व्यवस्थाको लागि सहजता प्रदान गरिनेछ । स्वास्थ्य चौकीको स्तरवृद्धि गर्ने र प्रसुती सेवा उपलब्ध गराउन प्राथमिकता दिइनेछ ।

६. गाउँपालिकाका प्रत्येक नागरिकको स्वास्थ्य बीमा सुनिश्चित गर्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

७. सबैका लागि स्वस्थकर खानेपानी सुनिश्चित गर्न सबै बस्तीहरूमा सुरक्षित खानेपानी पुऱ्याइनेछ । सञ्चालित योजनाहरुको प्रभावकारी व्यवस्थापनको लागि एकिकृत खानेपानी व्यवस्थापन योजना बनाएर लागू गरिनेछ । खानेपानीका मुहानहरूको संरक्षण र खानेपानीको गुणस्तर कायम गर्न सरसफाइ कार्यक्रमहरु निर्देशित हुनेछन् । विद्यालयमा स्वच्छ पिउने पानी र सरसफाई सुनिश्चितताको लागि प्रोत्साहित गरिनेछ ।

८. "सुत्केरी आमा : पोषिलो खाना"भन्ने नाराका साथ स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाको सिफारिसमा सुत्केरी आमाहरुलाई पोषण भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ । प्रत्येक वडामा गर्भवती दम्पत्तीलाई गर्भवती स्याहार र नवजात शिशु स्याहार सम्बन्धी सचेतना कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।

९. युवाहरुको सीप र दक्षतामा वृद्धि गरी रोजगारीको अवसरहरु श्रृजना गर्न एक बहु प्राविधिक शिक्षालयको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।

१०. बस्तीस्तरको लोप हुन लागेको साँस्कृतिक मेलाहरुको संरक्षण गर्दै आर्थिक उपार्जनको लागि पर्यटन प्रवर्द्धनसँग जोड्निछ । धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षणमा जोड दिईनेछ ।

११. वातावरणीय सरसफाई प्रवर्द्धन योजना निर्माण गरि स्वच्छ, सुन्दर र पूर्ण सरसफाइयुक्त समुदाय निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

१२. दलित समुदायको परम्परागत सीपलाई आधुनिकिरण गर्दै व्यवसायीकरणमा जोड दिइनेछ र महिला तथा बालबालिकाको विरुद्धमा हुने हिंसा र दुर्व्यवहार अन्त्य र सबै नागरिकको सम्मानको लागि लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति बनाई लागू गरिनेछ ।

१३. बालबालिकाको सहभागिता, संरक्षण र विकासको अधिकार सुनिश्चित गर्न बाल संरक्षण र सहभागिता प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रममा जोड दिंदै सबै बालबालिकाहरुलाई आयोडिनयुक्त नुनको व्यवस्था गरिनेछ ।

१४ प्रत्येक वडा केन्द्रमा स्थानीय तहको खेलकुद मैदान तथा गाउँपालिकाको केन्द्रमा उपयुक्त खेलकुद रंगशाला र संरचनाको व्यवस्था गरिनेछ ।

ग. पूर्वाधार विकास क्षेत्र

१. गाउँपालिकाका सबै वस्तीहरु सडक सञ्जालबाट जोडिनको लागि बजेट विनियोजनमा प्राथमिकता दिइनेछ र वडाका केन्द्रहरु जोड्ने सडकको स्तरोन्नती गरिनेछ ।

२. स्थानीय सडकहरुको निर्माण, उपयोग गर्दा वातावरणीय सन्तुलनलाई ध्यान दिइनेछ । खासगरी पानीको मुहान, खोला खोल्सी, वनको संरक्षणलाई प्राथमिकता दिइनेछ । हेभी ईक्विपमेन्ट जस्ता ठूला मेसिनहरुको जथाभावी प्रयोगलाई नियन्त्रण र निरुत्साहित गरिनेछ ।

३. स्थानीय सडकहरुलाई पर्यटकीय, ऐतिहासिक र हरित लगायत सडकहरुमा वर्गीकरण गरिनेछ ।

४. सार्वजनिक जमिनको रेखाङ्कन गरि अभिलेख राखी तिनको सुरक्षा र उत्पादनमुलक क्षेत्रमा प्रयोग गरिनेछ ।

५. सबै वडाहरुमा राष्ट्रिय प्रशारणलाईन मार्फत ग्रामिण विद्युतीकरण विस्तार गर्दै लगिनेछ ।

६. सार्वजनिक-निजी साझेदारीमा बैकल्पिक तथा नवीकरणीय उर्जाको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

७. कृषि उत्पादन वृद्धि गर्ने सिंचाइ प्रणालीहरुलाई भरपर्दो, आधुनिक र दिगो बनाइनेछ । पानीका स्रोतहरुको संरक्षण र सदुपयोगमा ध्यान दिइनेछ ।

८. प्रत्येक वस्तीको घरघरमा जनतालाई विभिन्न सूचना, मनोरञ्जन र उपयोगी सीप तथा ज्ञान प्रवाह गर्नका लागि गाउँपालिकाद्धारा एफ.एम. संञ्चालन तथा पत्रिका प्रकाशन गरिनेछ ।

९.निर्माणमा स्थानीय समुदायको अग्रसरतालाइ प्रोत्साहन गरी स्थानीय सामग्रीको प्रयोगलाई बढावा दिइनेछ ।

घ. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्र :

१. नयाँ बन्ने सबै घर तथा संरचनाहरुलाई भूकम्पप्रतिरोधी बनाइने व्यवस्था गरिनेछ र पुर्ननिर्माण अर्न्तगत आवास निर्माण कार्यक्रमलाई सहजिकरण गरिनेछ ।

२. आफनो गाउँमा विपदको जोखिम आकंलन गर्न विपद जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन, स्थानान्तरण र विपदको पूर्व तयारी गर्ने कामलाई विशेष प्राथमिकता दिनुका साथै गाउँपालिकामा आपतकालिन उद्धार तथा राहत कोष तथा सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।

३. बाढी, पहिरो, चट्याङ, हावाहुरी, आगलागी, खडेरी, अतिवृष्टि र भूकम्प जस्ता कारणहरुको आंकलन गर्ने र यिनीहरुबाट हुने नकारात्मक प्रभावलाई घटाउन वा हटाउन विपद व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय जनतासँग सहकार्य गरी आवश्यक वडा तथा गाउँपालिकास्तरको विपद व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्य योजना बनाईनेछ ।

४. कृषि तथा उद्योग क्षेत्रलाई आर्थिक स्रोतको एउटा प्रमुख आधार बनाइनेछ ।

५. उच्च प्रविधियुक्त नर्सरी, वनको विकास र वनमा आधारित उद्योग सञ्चालनका लागि कृषि क्षेत्रलाई प्राप्त सुविधाहरु उपलब्ध गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

६. सामुदायिक, नीजि तथा सार्वजनिक क्षेत्रको साथै सडक वरिपरी वार्षिक रुपमा नियमित वृक्षारोपण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

७. बजार क्षेत्रको फोहोर मैला व्यवस्थापन गर्नुको साथै प्राकृतिक वनको व्यवस्थापनलाई वातावरणीय सेवा र पर्या-पर्यटनसँग आबद्ध गर्दै लगिनेछ ।

८. आफनो क्षेत्रको वन, जल आदि प्राकृतिक स्रोतको दोहन तथा उपभोगबाट प्राप्त आम्दानीको एउटा निश्चित हिस्सा प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण तथा वातावरणीय सचेतना कार्यक्रमहरुमा खर्च गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

९. जलवायु परिवर्तनले आफनो क्षेत्रमा पारेको प्रभावको अध्ययन र त्यसको निरुपण गर्नका लागि संघीय सरकारी र गैर सरकारी कार्यक्रमहरुसँग संयोजन गरी आफनो प्राथमिकताको क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१०. जलवायु परिवर्तन र यसबाट पर्ने असरबारे आम नागरिकहरुलाई सचेत गराउनुका साथै औपचारिक शिक्षामा समेत यी विषय समावेश गरिनेछ ।

११. यसक्षेत्रको पर्यावरणीय संरक्षण गर्दै जलस्रोत तथा खानेपानीको मूल संरक्षणको लागि यस वर्ष जलाधार संरक्षण योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनको थालनी गरिनेछ ।

१२. उत्पादनमूलक क्षेत्रमा भू संरक्षण तथा जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

१३. "हाम्रो गाउँसफा र स्वच्छ ठाउँ"नाराका साथ बुढीगंगा सफाई अभियान सञ्चालन गर्ने र खोलाहरु प्रदुषणबाटं जोगाउन आवश्यक नियम कानुन बनाई कार्यान्वयन गर्नुका साथै खोलाहरु र सडक छेउमा उद्यान तथा पार्कहरु निर्माणमा प्राथमिकता दिईनेछ

ङ. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह क्षेत्र

१. स्थानीय जनताको सुरक्षा र सम्पत्तिको संरक्षण, स्थानीय सरकारको नीति, निर्णय, मापदण्ड र कानुनको कार्यान्वयन गर्ने गरी निकट भविष्यमा ग्राम प्रहरी संगठित र परिचालित गरिनेछ । स्थानीय बजार, सभा समारोह, पार्किङ स्थल र चाडपर्वको सुरक्षा र व्यवस्थापनमा ग्राम प्रहरी परिचालित हुनेछन ।

२. सूचना प्रविधिको उपयोग गरी समन्वयात्मक तथा कम खर्चिलो तवरले स्थानीय तहका दैनिक प्रशासनिक अभिलेखहरुलाई आधिकारिक तथ्याङ्कका रुपमा प्रयोग गर्न सकिने व्यवस्था गरिनेछ ।

३. व्यक्तिगत घटना, जन्म, मृत्यु, विवाह जस्ता महत्वपूर्ण तथ्याङ्कलाई अनलाइन प्रणालीबाट प्रादेशिक तथा केन्द्रीय निकायमा नियमित रुपमा पठाउने व्यवस्था गरिनेछ ।

४. स्थानीय तहको शासन र प्रशासनिक संयन्त्रलाई समावेशी, सेवामुखी, स्तरीय, विधिसम्मत र जनतामैत्री बनाउने लक्ष्य लिईएको छ । सरकारी सेवाप्रदायक निकायमा दक्षता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता, प्रभावकारिता र भ्रष्टाचारमुक्त शासन सुनिश्चित गर्नु गाउँपालिकाको आधारभूत नीति हुनेछ । जनताको गुनासो सुनुवाई सयन्त्रको निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । नागरिक सन्तुष्टि फाराम निर्माण गरी नागरिकहरुको पृष्ठपोषणको आधारमा सेवा प्रवाहमा सुधार गरिनेछ ।

५. जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएको व्यक्ति, एकल महिला, लोपोन्मुख आदिवासी जनजातिलाई प्रदान गरिने सामाजिक सुरक्षा भत्ता समयमा सहज रुपमा प्रदान गर्नको लागि पारदर्शी र जवाफदेही वितरण प्रणाली अपनाईनेछ र जेष्ठ नागरिकहरुको ज्ञान तथा अनुभव आदान प्रदान गर्नको लागि वडास्तरमा विविध कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ

६. सबै सार्वजनिक पूर्वाधारहरु अपाङ्गमैत्री प्रविधि राखी निर्माण गर्नुपर्ने मापदण्ड जारी गरी कार्यान्वयनको अनुगमन गरिनेछ ।

७. दलित, सिमान्तकृत, लोपोन्मुख आदिवासी जनजाति र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन अनुरूप सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूति गरिनेछ । अपाङ्गताको प्रकृति हेरी उपयुक्त सीपमूलक तालिम प्रदान गरी रोजगारीका अवसरहरूमा पहुँच विस्तार गरिनेछ तथा उक्त वर्गको स्वरोजगारीका अवसरहरुको सृजना गर्दै उद्यमशीलताको विकास गर्न आर्थिक सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ ।

८. उद्यमीहरुलाई करको दोहोरो भार नपर्ने मात्र होइन, कर पनि न्यूनतम हुने गरी नीतिहरु ल्याइनेछ ।

९. करका प्रशासनिक प्रक्रियाहरु सरल हुनेछन् । उठ्नुपर्ने सम्पत्ति कर, व्यवसाय कर, विज्ञापन कर, घर बहाल कर, मनोरञ्जन कर, शुल्क र जरिवानाहरु एवं मालपोत जस्ता स्थानीय आम्दानीका व्यापक स्रोतहरुको सूक्ष्म अभिलेख राख्ने काम पारदर्शी र जवाफदेहीपूर्ण बनाउन आधुनिक सूचना प्रविधिको पूर्ण उपयोग गरिनेछ । करदाताले स्वेच्छिक रुपमा कर दाखिला गर्न सक्नेछन् । तर कर छली र चुहावट रोक्न शून्य सहनशीलताको सिद्धान्त अवलम्वन गरिनेछ ।

१०. सार्वजनिक खर्चको अनुगमन र नागरिक रिपोर्ट कार्ड जस्ता स्थानीय सरकारलाई जवाफदेही बनाउन अपनाइने विश्वव्यापी लोकतान्त्रिक विधिहरुलाई अनिवार्य रुपमा अवलम्बन गरिनेछ ।

११. गाउँपालिकाको वस्तुगत तथ्यांकलाई अद्यावधिक गरि प्रोफाईल निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ र विभिन्न क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन गरि रणनैतिक योजना निर्माण गरिनेछ ।

अपेक्षित उपलब्धी

पूर्वाधार विकासतर्फ

- राजमार्गबाट प्रत्येक वडा केन्द्र जोड्ने सडक बाह्रै महिना सञ्चालन हुने ।
- प्रत्येकगाउँ टोल सडक सञ्जालसँग जोडिएको हुने ।
- खानेपानी समस्या परेको समुदायको घर घरमा स्वच्छ खानेपानीको सुविधा हुने ।
- पूर्ण सरसफाईयुक्त समुदाय (प्रत्येक घरमाशौचालय, फोहोर व्यवस्थापन) निर्माण हुने ।
- स्थानीयकला र संस्कृति प्रवर्द्धन गर्दै आर्थिक उपार्जन वृद्धि हुने ।
- लैगिक समता र सामाजिक सद्भावविकास भएको समुदाय निर्माण हुने ।
- नयाँConnectivity Roadहरुको निर्माणलाई प्राथमिकता दिईएकाले सकरात्मक प्रभाव पर्ने ।

आर्थिक विकास

- आन्तरिक तथाबाह्य पर्यटन विकास गरी समुदायको आम्दानी वृद्धि हुने ।
- आधुनिक कृषिं प्रणाली विकास गर्न युवाको सहभागिता र कृषिउपजलाई सहजरुपमाबजारीकरण हुने
- सानातथा घरेलु उद्योग तथाव्यवसायहरुको संख्या वृद्धि हुने ।
- सहकारी मार्फत उत्पादन क्षेत्रमालगानी वृद्धि हुने ।
- कृषिउत्पादन वृद्धि गर्ने साना सिंचाइ सुविधाहरु प्राप्त हुने ।

सामाजिकविकास

- सबै बालबालिकाविद्यालयमाभर्ना भएको, बालबालिकाको उपस्थिति दर वृद्धि गर्दै सिकाइ स्तर सुधार हुने ।
- सहजमाध्यमिकतथाउच्चशिक्षा र कृषितथाप्राविधिकशिक्षा प्रवर्द्धन हुने ।
- प्रत्येकनागरिकले आधारभूत स्वास्थ्य सेवाप्राप्त गर्ने ।
- विद्युतीकरण र वैकल्पिकउर्जा प्रवर्द्धन हुने ।

वन, वातावरण तथाविपद् व्यवस्थापन

- वनजंगल संरक्षण गर्दै जडिबुटी उत्पादनएवं बजारीकरण हुने ।
- उत्पादनमूलक भू संरक्षण तथाजलउत्पन्नप्रकोप नियन्त्रण हुने ।
- समुदायमाविपद् व्यवस्थापनतथापूर्व तयारी योजना, ज्ञान तथा सीपविकास हुने ।

संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

- घर-घरमा सूचना र प्रविधिको सदुपयोग हुने ।
- संस्थागत अभिलेखहरु चुस्त दुरुस्त रुपमा व्यवस्थापन हुने

- तोकिएको समय अवधिमा जन्म मृत्यु वसाइँसराई जस्ता मुख्य घटनाहरु दर्ता हुने ।
- विद्युतीय सरकारको अवधारणा कार्यान्वयन हुने ।

वित्तीय व्यवस्थापन तथा सुशासन

- स्थानीय सरकारको सेवाप्रवाह पारदर्शी तथा जवाफदेही हुने ।
- वेरुजु शून्य भएको र पुरानो वेरुजुको अद्यावधिक अभिलेख भएको हुने
- करका सम्भाव्यश्रोतहरु करको दायरामा समेटिएको हुने ।

आदरणीय सदस्य महानुभावहरु

राजनैतिक क्षेत्रमा हामीले ऐतिहासिक फड्को मारेका छौ । संविधान घोषणा भइ कार्यान्वयमा आएपछि लामो समयको संक्रमणकालको अन्त्य भइ मूलुक राजनीतिक स्थीरतातर्फ उन्मुख भएको छ । स्थानीयतहको निर्वाचन भई स्थानीय शासन र विकास निर्माणमा प्रत्येक नागरिक आफै संलग्न हुने वातावरण बनेको छ । राजनितिक प्रणालीप्रति नागरिकको भरोसा पुनस्थापित भएको छ । यो समयलाइ आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणको अवसरको रुपमा उपयोग गरी जनचाहना पूरा गर्ने अवको हाम्रो वाटो भनेको तिव्र आर्थिक विकास नै हो । स्थानीय तहको गठन पश्चात संघीयता कार्यान्वयन र लोकतन्त्र संस्थागत हुने मात्र हैन आफ्नो गाउँठाउँको विकासमा जनताको प्रत्यक्ष सहभागिता सुनिश्चित हुन्छ । यस अवसरमागाउँपालिकाको निर्वाचनमा उत्साहपूर्ण सहभागिता जनाउनु भएका आम मतदाता र निर्वाचनलाईसफल बनाउन भूमिका खेल्नु हुने सबैप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै प्रस्तुत नीतितथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने सवालमा यसरीनै उत्साह र सहयोगका लागि अनुरोध गर्दछु ।

आदरणीय अध्यक्ष महोदय एवम् गाउँपालिकाका सदस्यज्यूहरु

यस गाउँपालिकाको आर्थिक सामाजिक र शासकीय व्यवस्थामा प्रभावकारीता ल्याउन नीतिगत मार्गदर्शन गर्ने र लगानीको माध्यमबाट सहजीकरण गर्ने आर्थिक विकासको कडीको रुपमा वार्षिक बजेट रहन्छ । यस्तो महत्वपूर्ण दस्तावेजलाई विभिन्न क्षेत्रका व्यक्तित्वहरुको गहन सुझाव एवं स्थानीय सवलता एवं कमजोरीहरुको पहिचान गरी तथ्यगत आधारमा तयार गर्नुपर्नेमा मुलुकको यो संक्रमणकालिन परिस्थितीमा अझै संघ प्रदेश र स्थानीय तहका अधिकार एवं संरचनात्मक अन्योलताएकातिर रही रहेका छन् भने अर्को तर्फ आगामी आर्थिक वर्ष शुरु हुनै लागेकोले विना बजेट गाउँपालिकालाई रिक्तता हुन दिन नहुने अवस्था समेत रहेको छ । यसर्थछोटो समयको तयारीमा नै बजेट पेश गर्नुपर्ने कारणले गर्दा सवै विषयहरुमा गहन ध्यान पुग्न नसकेको हुन सक्छ । जसलाई कार्यान्वयनका क्रममा आउने पृष्ठपोषणको आधारमा सुधार गरी अगाडि बढनुको विकल्प छैन । हामी सबैलाई थाहा छ, हाम्रा चाहना र आवश्यकताहरु असिमित छन, तर स्रोत र साधनहरु सिमित छन । सिमित स्रोत र सौधनबाट समग्र गाउँवासीको चाहना र विकासलाई सम्बोधन गर्न आफैमा चूनौतिपूर्ण छ । त्यसैले सिमित स्रोत र साधनलाई प्राथमिकतापूर्वक परिचालन गरी अधिकतम जनसहभागिता, सहकार्य तथा साझेदारीमा विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने हाम्रो आवश्यकता र वाध्यता हो, यस तर्फ सदस्यज्यूहरुको सहयोग र सहकार्यको पूर्ण सहयोगको आशा लिएको छु ।

आदरणीय महानुभावहरु,

अब म तत्कालिन गाउँविकास समितिहरु हुँदै आजको यो अवस्थासम्म आईपुग्नुका केही विषयहरु यहाँहरु समक्ष निवेदन गर्न चाहन्छु । अबका हाम्रा विकासका गतिविधि एवं सेवा प्रवाह समेत ती सवै वडाका जनतालाइ केन्द्रविन्दुमा राखेर समानुपातिक एवं समन्यायिक तवरले प्रवाह गर्नुपर्ने कुरामा कसैको विमति छैन तथापि विगतमा झै अभ्यास गरिएकाश्रोत वाडफाँडका सिद्धान्तलाई यो नयाँ सरंचनात्मक व्यवस्थामा समेत हु–बहु अनुशरण गरिएमा, जनताले फरक अनुभुति गर्ने विन्दु कुन हो भनेर खोज्नुपर्ने हुन्छ, त्यसैले यो बजेट तयारीका क्रममा केही विषयहरुलाई फरक ढंगले सम्बोधन गर्न खोजिएको छ । तत्कालिन गाउँविकास समितिबाट प्रवाह भएको बजेटबाट धेरै बस्तीहरुमा कच्ची बाटो एवं साना–साना पूर्वाधारहरु पुगेका छन् । साना–साना आयोजनाहरुमा गरिएको लगानीले केही न केही सुधार गरेको छ । ठूला पुर्वाधार तथा आर्थिक सामाजिक विकासका क्षेत्रमा दीर्घकालिन योजना बनाएर जान तत्कालिन संरचना र बजेटबाट संभव थिएन र भएन पनि । जसका कारणले गर्दा पुनसंरचनाको माग भयो र पुनसंरचना समेत भई हामी आजको यो अवस्थामा आइपुगेका छौं र विगतका पाठहरु सिक्दै जनताका अपेक्षाहरुपुरा गर्नुपर्ने दायित्व अव हाम्रो काँधमा आइपुगेकौ छ । जसलाइ हामीले चुनौतिको रुपमा लिएका छौ । विगतमा बनिसकेका बाटोघाटोहरुलाइ फराकिलो एवं वाह्रै महिना यातायात सञ्चालन हुनसक्ने तुल्याउनु र जनताले अपेक्षा गरेका विषय र समाजको सक्षमतालाई तादाम्यता गराइ समृद्धितर्फ लम्काउनु आजको आवश्यकता रहेको छ । विषयगत कार्यालयका रुपमा चिनिने कृषि, पशु, महिला तथा वालवालिका, वन, घरेलु, शिक्षार स्वास्थ्यजस्ता निकाय एवं गैरसरकारी कार्यालयहरुबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरुले चेतनाको विकास एवं जनजीबनलाई केही सहज तुल्याएको छ, तर ती निकायहरुवीच समन्वयको अभावमा जति अपेक्षा गरिएको थियो र छ, सो बमोजिम हुन भने सकेको छैन । यस गाउँपालिका स्थानीय तहको रुपमा परिणत भएपश्चात् कार्यालय व्यवस्थापनसम्म सामान्य रुपमा गर्न सकिएको छ, अझै पनि सवै वडा कार्यालयहरुलाई व्यवस्थित रुपमा सञ्चालन गर्न सकिएको छैन । यसै आर्थिक वर्षभित्र निर्माण गर्न आवश्यक रहेका वडा

कार्यालयहरुको भवनको जग्गा प्राप्तिका लागि ईच्छुक जग्गादाताहरुलाई अनुरोध गरिनेछ । विकास निर्माणका क्रममा हुनसक्ने दुरुपयोग रोक्न सचेतक (Watch Dog) को भुमिका निर्वाह गर्न तथा सो क्रममा आईपर्ने समस्याको समाधान गरी सहजिकरण गरिदिन हुन सम्पुर्ण नागरिकहरुलाई अनुरोध गरिनेछ र गर्दछु । वित्तिय अनुशासनतर्फ तत्कालिन गाउँ विकास समितिहरुमा रहेका पेश्की वेरुजु एवं जिन्सीको अद्यावधिक विवरण तयार गरी व्यवस्थित गर्नु चुनौतिको रुपमा रहेको छ । साथै सरकारी एवम सार्वजनिक सम्पत्तिहरुको अभिलेखिकरण गरी अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने कार्य समेत गहन जिम्मेवारीको रुपमा रहेको छ । यस आर्थिक वर्षमा साविक देखि कर्मचारीहरुलाई दिईएको सेवा, सुविधा समेत तोकिए वमोजिम व्यवस्था गरी कर्मचारीहरुको उच्च मनोवल कायम गर्ने प्रयास गरिएकोछ ।

अन्त्यमा यस गाउँपालिकाको विकास र सम्वृद्धिमा निरन्तर सहयोग र सदभाव राख्नुहुने आम दिदी भाई, दाजु वहिनीहरु, करदाता, सरकारी,गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै बजेटको तयारीमा अहोरात्र खटिई यसलाई मुर्तरुप दिनुहुने सम्पुर्ण कर्मचारीहरुलाई धन्यवाद सहित सफल कार्यान्वयनमा समेत सबैको खुला सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

हेमन्तकुमार बहडखेर
अध्यक्ष

तिरहुत गाउँपालिका

आय व्ययको विवरण

आ.व. २०७६/०७७

शीर्षक			आ.व. २०७४/०७५ को यथार्थ	आ.व. २०७५/०७६ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७६/०७७ को अनुमान
आय:					२६१२१५४१४|००
	राजश्व				९३७१५४१४|००
		आन्तरिक राजश्व			१२००००००|००
		राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम			५९००००००|००
		गत आ.व.को मौज्दात			३३५१५४१४|००
	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण				१६७५००००|००
	संघीय सरकारबाट				१६७५००००|००
		सशर्त अनुदान			७७२००००|००
		वित्तीय समानीकरण			९०३००००|००
	प्रदेश सरकारबाट				०|००
		सशर्त अनुदान			०|००
		वित्तीय समानीकरण			०|००
व्यय:					२६१२१५४१४|००
		चालु खर्च			१२४४००००|००
		पुँजिगत खर्च			१३६८१५४१४|००

तिरहुत गाउँपालिका

राजश्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान

आ.व. २०७६/०७७

शीर्षक		आ.व. २०७४/०७५ को यथार्थ	आ.व. २०७५/०७६ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७६/०७७ को लक्ष्य
राजश्व:				[illegible]
आन्तरिक राजश्व:				१२०००००|००
	सम्पति कर			१५००००|००
	घरबहाल कर			३००००|००
	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क			१०००००|००
	सवारी साधन कर			०|००
	सेवा शुल्क (स्थानीय पूर्वाधार तथा सेवा उपयोगमा)			७५०००|००
	दस्तुर (स्थानीय तहबाट हुने सिफारीस लगायतमा)			१०००००|००
	पर्यटन शुल्क			०|००
	विज्ञापन कर			०|००
	व्यवसाय कर			४००००|००
	भूमि कर (मालपोत कर)			५०००००|००
	दण्ड जरिवाना			५००००|००
	मनोरञ्जन कर			०|००
	मालपोत संकलन			७५०००|००
	बहाल विरौटी घर जग्गा कर			३००००|००
	अन्य			५००००|००
राजश्व बाँडफाँड:				५३००००००|००
	राजश्व बाँडफाँड प्राप्ति (.)			५९००००००|००

अन्य आय:				३३५१५४१४।००
	गत वर्षको नगद मौज्दात			३३५१५४१४।००
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण:				१६७५०००००।००
	नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान:			१६७५०००००।००
	सशर्त अनुदान			७७२०००००।००
	वित्तीय समानीकरण अनुदान			१०३०००००।००
	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान:			०।००
	सशर्त अनुदान			०।००
	वित्तीय समानीकरण अनुदान			०।००

तिरहुत गाउँपालिका

व्यय अनुमान

आ.व. २०७६/०७७

तिरहुत गाउँपालिका (८०२१५५०३१०१): प्रस्तावित बजेट रू. २१८७१५४१४१००

शीर्षक		आ.व. २०७४/०७५ को यथार्थ	आ.व. २०७५/०७६ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७६/०७७ को लक्ष्य	श्रोत
कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च :				५७७०००००१००	
चालु खर्च:				१२४४००००१००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
	पदाधिकारीहरुको पारिश्रमीक तथा अन्य सुविधा			६६००००१००	
२१११२	पारिश्रमिक पदाधिकारी			६००००००१००	रा.बा.
२११४२	पदाधिकारी अन्य सुविधा (संचार खर्च आदि)			१०००००१००	रा.बा.
२२२११	ईन्धन (पदाधिकारी)			५०००००१००	रा.बा.
	गाउँ सभा संचालन सम्बन्धी खर्च			५०००००१००	
२२७२१	गाउँ सभा संचालन खर्च			५०००००१००	रा.बा.
	कार्यालय संचालन सम्बन्धी खर्च			३७८५००००१००	
२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी/तलब			११००००००१००	रा.बा.
२११२१	पोशाक			६०००००१००	रा.बा.
२१११९	महंगी भत्ता			८५००००१००	रा.बा.
२११३३	फिल्ड भत्ता			३०००००१००	रा.बा.
२११३४	कर्मचारी बैठक भत्ता			२०००००१००	रा.बा.
२११३९	अन्य भत्ता			२०००००१००	रा.बा.
२११११	पानी तथा विजुली महशुल			३५००००१००	रा.बा.
२२११२	संचार महशुल			६०००००१००	रा.बा.
२२२१२	ईन्धन (कार्यालय प्रयोजन)			१२००००००१००	रा.बा.
२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च			१०००००००१००	रा.बा.
२२२२१	मेशीनरी तथा औजार मर्मत संभार तथा संचालन खर्च			८०००००१००	रा.बा.
२२२१४	वीमा तथा नविकरण खर्च			५०००००१००	रा.बा.
२२२३१	निर्मित सार्वजनिक सम्पतिको मर्मत संभार खर्च			१००००००१००	रा.बा.

२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री				३००००००।००	रा.बा.
२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च				१०००००।००	रा.बा.
२२३१४	ईन्धन अन्य प्रयोजन				८०००००।००	रा.बा.
२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सुचना प्रकाशन खर्च				१००००००।००	रा.बा.
२२४११	सेवा र परामर्श खर्च				२००००००।००	रा.बा.
२२४१२	सुचना प्रणाली तथा सफ्ट्वेयर संचालन खर्च				३०००००।००	रा.बा.
२२४१३	करार सेवा शुल्क				५२०००००।००	रा.बा.
२२५११	कर्मचारी तालिम खर्च				४०००००।००	रा.बा.
२२५१२	सिप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी खर्च				४०००००।००	रा.बा.
२२५२२	कार्यक्रम खर्च				५०००००।००	रा.बा.
२२४१९	अन्य सेवा शुल्क				८०००००।००	रा.बा.
२२७११	विविध खर्च				१२०००००।००	रा.बा.
२५३११	शैक्षिक संस्थाहरूलाई सहायता				३०००००।००	रा.बा.
२५३१२	स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई सहायता				३०००००।००	रा.बा.
२५३१४	धार्मिक तथा सांस्कृतिक संस्था सहायता				४०००००।००	रा.बा.
	चाडपर्व खर्च सहायता				३०००००।००	रा.बा.
२७२१२	उद्धार, राहत तथा पुनर्सथपना खर्च				५०००००।००	रा.बा.
२८१४२	घर भाडा				१५००००।००	रा.बा.
२८१४३	सवारी साधन तथा अन्य मेशीनरी औजार भाडा				८०००००।००	रा.बा.
	अतिथि सत्कार				६०००००।००	रा.बा.
२८९११	भैपरी आउने रकम चालु खर्च				२०००००।००	रा.बा.
	अनुगमन, मुल्यांकन तथा भ्रमण सम्बन्धी खर्च				१२०००००।००	
२२६११	अनुगमन तथा मुल्यांकन खर्च				५०००००।००	रा.बा.
२२६१२	भ्रमण खर्च				७०००००।००	आ.श्रो.
	न्यायिक समिति संचालन सम्बन्धी खर्च				५५००००।००	
१	बैठक भत्ता				२५००००।००	रा.बा.
२	चेतनामुलक कार्यक्रम				२०००००।००	रा.बा.
३	विविध खर्च				१०००००।००	रा.बा.
	गत आ.व.को भुक्तानी बाँकी				५०००००।००	
	गत आ.व.को भुक्तानी बाँकी				५०००००।००	रा.बा.

	अन्य कार्यक्रम			७७२०००००।००	
१	नेपाल सरकार सशर्त अनुदान तर्फ			७७२०००००।००	
१.१	सशर्त अनुदान (शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु, आदि)			७७२०००००।००	श.अ.
पुँजिगत खर्च:				६२०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
३१११५	फर्निचर तथा फिक्चर्स			२००००००।००	रा.बा.
३११२१	सवारी साधन			२५०००००।००	रा.बा.
३११२२	मेशीनरी औजार			१००००००।००	रा.बा.
३११२२	मेशीनरी औजार			५०००००।००	आ.श्रो.
३१५११	भैपरी आउने पुँजिगत खर्च			२०००००।००	रा.बा.
वित्तीय व्यवस्था र सुशासन:				२३०००००।००	
पुँजिगत खर्च:				२३०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	सार्वजनिक सुनुवाई			३०००००।००	रा.बा.
२	सि.सि.टि.भी. क्यामेरा जडान			५०००००।००	रा.बा.
३	बायोमेट्रीक हाजिरी जडान			५०००००।००	रा.बा.
४	कम्प्युटर सफ्ट्वेयर निर्माण तथा खरिद खर्च एवं अन्य बौद्धिक सम्पति प्राप्ति खर्च			१००००००।००	रा.बा.
संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह:				२५०००००।००	
पुँजिगत खर्च:				२५०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	सुचना प्रविधि प्रवर्द्धन			५०००००।००	रा.बा.
२	पञ्जिकरण व्यवस्थापन			५०००००।००	रा.बा.
३	नागरिक वडापत्र निर्माण			५०००००।००	रा.बा.
४	संस्थागत पुर्वाधार विकास			५०००००।००	रा.बा.
५	सचेतनामुलक संदेश प्रवाह			५०००००।००	रा.बा.
वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:				१००००००।००	
पुँजिगत खर्च:				१००००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	वृक्षारोपण कार्यक्रम			५०००००।००	वि.स.
२	फोहारमैला व्यवस्थापन			५०००००।००	वि.स.

पूर्वाधार विकास:				५९४१५४१४००	
पूँजिगत खर्च:				५९४१५४१४००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	वडा नं.०५मा अधिकलाल मंडलको घर देखी मूल सडक सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			१५०००००।००	वि.स.
२	वडा नं.०५मा ट्रान्सफरमर देखी जयनाथ अरगरीयाको घर सम्मको सडकमा माटो मर्मत र ग्राभेल गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
३	वडा नं.०५मा मूल सडक देखी उपेन्द्र मरिक सम्मको सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
४	वडा नं.०५मा बाबा बनस्खण्डीको पुजा तथा सरसफाई गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
५	वडा नं.०५मा अधुरो ससिया महाराज मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			८०००००।००	वि.स.
६	वडा नं.०५मा किशन नारायण चौधरीको घर देखी निर्मल नारनयणको घर सम्म सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			१००००००।००	वि.स.
७	वडा नं.०५मा मूल सडक देखी पोखरी सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			८०००००।००	वि.स.
८	वडा नं.०५मा रामनारायण घर देखी विनोद घर सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
९	वडा नं.०५मा ईनार देखी पर्यटक स्थल सम्मको सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			८०००००।००	वि.स.
१०	वडा नं.०५मा मेन सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			४००००००।००	वि.स.
११	वडा नं.०५मा अधुरो ईदगाहमा प्लास्टर गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
१२	वडा नं.०५मा नयां दिना भद्री मन्दिर निर्माण गर्ने बकार्य			५०००००।००	वि.स.
१३	वडा नं.०५मा अधुरो आर सि सि स्ल्याप कल्भर्ट निर्माण गर्ने कार्य			१००००००।००	वि.स.
१४	वडा नं.०५को सतपैनिया अधुरो आर सि सि निर्माण गर्ने कार्य			१००००००।००	वि.स.
१५	वडा नं.०२मा सिमरा जाने बाटोको अधुरो स्ल्याप कल्भर्टलाई पुरा गर्ने कार्य			११०००००।००	वि.स.
१६	वडा नं.०२मा बडहरा मूल सडक मर्मत संभार गर्ने कार्य			१५०००००।००	वि.स.
१७	वडा नं.०२मा बडहरा विद्यालयमा माटो पुर्ने कार्य			२५००००।००	वि.स.
१८	वडा नं.०२मा वडहरा टोलको मूल नहर देखी खंग टोल जाने सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			२१५४१४।००	वि.स.
१९	वडा नं.०२मा स्वास्थ्य चौकीको अधुरो चर्पी निर्माण गर्ने कार्य			८०००००।००	वि.स.
२०	वडा नं.०२मा चन्द्र नहर देखी राम टोल जाने सडकमा माटो ग्राभेल तथा स्ल्याप कल्भर्ट निर्माण गर्ने कार्य			२००००००।००	वि.स.
२१	वडा नं.०२मा मयनाकडेरी मुल सडक मर्मत संभार गर्ने कार्य			१५०००००।००	वि.स.
२२	वडा नं.०२मा नालाको आर सि सि ढलान गर्ने कार्य			१५०००००।००	वि.स.

२३	वडा नं.०२मा विद्युतीकरण मर्मत संभार गर्ने कार्य				१०००००००।००	वि.स.
२४	वडा नं.०२मा सडकहरूमा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य				५००००००।००	वि.स.
२५	वडा नं.०१मा मूल सडक देखी शोभाकान्त नरसरियाको घर सम्म सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य				१०००००००।००	वि.स.
२६	वडा नं.०१मा मुल सडक देखी अनुरूद्र भिन्दवार घर सम्म अधुरो सडकमा ग्राभेल तथा ह्युमपाईप पुरा गर्ने कार्य				५००००००।००	वि.स.
२७	वडा नं.०१मा मुर्ति घर देखी विन्देश्वर गोहित्मान घर सम्म सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य				३५०००००।००	वि.स.
२८	वडा नं.०१मा मूल सडक देखी शोशिन्दर घर हुँदै हजरा घर सम्म सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य				१०००००००।००	वि.स.
२९	वडा नं.०१मा मूल सडक देखी अशेश्वर बडियैत घर सम्म र विराजी घर देखी बुधेश्वर खंग घर सम्म सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य				६००००००।००	वि.स.
३०	वडा नं.०१मा झमेली घर देखी जमुवा सम्म सडकमा माटो ग्राभेल मर्मत संभार तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य				१५०००००।००	वि.स.
३१	वडा नं.०१मा कमल शर्माको घर देखी मूल सडक सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य				८००००००।००	वि.स.
३२	वडा नं.०१मा मूल सडक गोहिवार घर देखी घोघर घर सम्म अधुरो सडकमा माटो ग्राभेल ह्युमपाईप कल्भर्ट निर्माण गर्ने कार्य				१०००००००।००	वि.स.
३३	वडा नं.०१मा ट्युवेल पाईप खरिद गरी जडान गर्ने कार्य				१०००००००।००	वि.स.
३४	वडा नं.०१मा मुल सडक शाखा सडकहरूमा ह्युमपाईप खरिद गरी जडान गर्ने कार्य				२५०००००।००	वि.स.
३५	वडा नं.०४मा धिरोद्र ठाकुरको घर देखी अरूण यादवको घर सम्मको सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने. कार्य				५००००००।००	वि.स.
३६	वडा नं.०४मा सारता नहरको पुल देखी पूर्व विरता टोल जाने बाटोमा अधुरो काम माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य				५००००००।००	वि.स.
३७	वडा नं.०४मा स्वास्थ्य चौकीको अधुरो चर्पी निर्माण गर्ने कार्य				५००००००।००	वि.स.
३८	वडा नं.०४मा अलगटोलीको विन्दी यादवको घर देखी लक्षिनियन सिमानासम्मको सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य				५००००००।००	वि.स.
३९	वडा नं.०४मा मुल सडक देखी तेज नारायण यादवकको घर सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य				३००००००।००	वि.स.
४०	वडा नं.०४मा मूल सडक देखी हरिनारायण साहको घर सम्म माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य				२००००००।००	वि.स.
४१	वडा नं.०४मा बजरंगवली मन्दिर देखी पश्चिम तर्फ जाने कृषि सडकमा अधुरो काममा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य				१०००००००।००	वि.स.

४२	वडा नं.०४मा मुजीलाल मलाहको घर देखी किसन मलाहको घर सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			२००००००।००	वि.स.
४३	वडा नं.०४मा सुलेचन मलाहको घर देखी पुर्व मियां टोल हुदै बैथराम यादवको घरसम्मको सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			१७००००००।००	वि.स.
४४	वडा नं.०४मा कमला थान देखी अवधेश यादवको घर सम्म सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			८००००००।००	वि.स.
४५	वडा नं.०४मा तत्काल प्रहरी चौकी रहेको दक्षिण पटी देखी जागेश्वर शर्माको घर हुदै सारता नहरको पुल सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			५००००००।००	वि.स.
४६	वडा नं.०३मा चन्द्र नहर देखी लोहजारा सिमाना सम्मको सडकमा ग्राभेल गर्ने कार्य			५००००००।००	वि.स.
४७	वडा नं.०३मा डिहवार बाबा मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			३००००००।००	वि.स.
४८	वडा नं.०३मा सुतिहार घर नजिक सडकमा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			२००००००।००	वि.स.
४९	वडा नं.०३मा भिन्दवार पोखरी देखी विराजी पोखरी सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			५००००००।००	वि.स.
५०	वडा नं.०३मा खरिद गरिएका ट्रान्सफरमर जडान गर्ने कार्य			१५००००००।००	वि.स.
५१	वडा नं.०३मा अधुरो दिनाभद्री मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			३००००००।००	वि.स.
५२	वडा नं.०३मा चतुर मैन घर देखी मुल सडक सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			६००००००।००	वि.स.
५३	वडा नं.०३मा चन्द्र नहर देखी छोटी नहर सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			१००००००००।००	वि.स.
५४	वडा नं.०३मा मिनवार पोखरी देखी मुल सडक सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			६००००००।००	वि.स.
५५	वडा नं.०३मा देवजी टोलको पश्चिम पोखरीको डीलमा रूख मुनि चौतारा निर्माण गर्ने कार्य			२००००००।००	वि.स.
५६	वडा नं.०३मा नवनगर ओम शान्ति पाठशाला निर्माण गर्ने कार्य			२००००००।००	वि.स.
५७	वडा नं.०३मा विशेश्वर घर देखी तारानन्द गोईतको घर सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			३००००००।००	वि.स.
५८	वडा नं.०३मा बतराही अधुरो मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			५००००००।००	वि.स.
५९	वडा नं.०३मा रामदेव माली घर देखी मैरता घर सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			२५००००००।००	वि.स.
६०	वडा नं.०३मा साविक वडा नं.०६ अधुरो दिनाभद्री मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			११००००००।००	वि.स.
६१	वडा नं.०३मा भोला बाबा अधुरो मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			३००००००।००	वि.स.
६२	वडा नं.०३मा रामनारायण खंग टोलमा ससिया महाराज मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			३००००००।००	वि.स.

६३	वडा नं.०३मा गा.पा.कार्यालयको उत्तर तर्फरहेको पोखरीको डीलमा रहेको रूख मुनि चौतारा निर्माण गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
६४	निर्माणाधिन गा.पा. भवन निर्माण गर्ने कार्य			३००००००।००	वि.स.
६५	निर्माणाधिन सभा हल निर्माण गर्ने कार्य			१००००००।००	वि.स.
६६	सवारी साधन राख्ने छावनी निर्माण गर्ने कार्य			१००००००।००	वि.स.
६७	नयां बोरिंग खरि र नयां पुरानो बोरिंग जडान गर्ने कार्य			६००००००।००	वि.स.
सामाजिक विकास:				८७०००००।००	
पुंजिगत खर्च:				८७०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	शिक्षा			१५०००००।००	वि.स.
२	स्वास्थ्य			२५०००००।००	वि.स.
३	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम			३०००००।००	वि.स.
४	किशोरी शिक्षा कार्यक्रम			७०००००।००	वि.स.
५	प्राथमिक उपचार सम्बन्धि तालिम			५०००००।००	वि.स.
६	विपद वयवस्थापन सम्बन्धि तालिम			५०००००।००	वि.स.
७	सिलाई कटाई सम्बन्धि तालिम			५०००००।००	वि.स.
८	अपांगहरूलाई जनचेतनामूलक तथा सम्मान वितरण कार्यक्रम			२०००००।००	वि.स.
९	गा.पा.स्तरीय फुटवल प्रतियोगिता गराउने			५०००००।००	वि.स.
१०	महिला हिंसा, दाईजो प्रथा र वालविवाह सम्बन्धी जनतेतनामूलक कार्यक्रम			५०००००।००	वि.स.
११	महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी कार्यक्रम			५०००००।००	वि.स.
१२	अति विपन्न परिवारका लागि नयां विद्युत्त मिटर जडानमा लाग्ने धरौटी शुल्क वापतको रकम विद्युत्त प्राधिकरणको नाममा उपलब्ध गराउने			५०००००।००	वि.स.
आर्थिक विकास:				१७०००००।००	
पुंजिगत खर्च:				१७०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	कृषि			५०००००।००	वि.स.
२	पशु			१००००००।००	वि.स.
३	सहकारी			२०००००।००	वि.स.
गत आ.व.को भुक्तानी बाँकी:				५००००००।००	
पुंजिगत खर्च:				५००००००।००	
खर्च शिर्षक	खर्च शिर्षकको नाम				

१	गत आ.व.को भुक्तानी बाँकी				५०००००००।००	वि.स.

कर्मचारी कल्याण कोष (८०२१५५०३४०३): प्रस्तावित बजेट रू. २०००००००।००

कर्मचारी कल्याण कोष:					२०००००००।००	
चालु खर्च:					२०००००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम					
२१२१४	कर्मचारी कल्याण कोष				२०००००००।००	रा.बा.

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन कोष (८०२१५५०३४०१): प्रस्तावित बजेट रू. १५००००००।००

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन कोष:					१५००००००।००	
पुँजिगत खर्च:					१५००००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम					
१	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन कोष				१५००००००।००	वि.स.

समपुरक कोष(पुँजिगत) (८०२१५५०३४०२): प्रस्तावित बजेट रू. ४०००००००।००

समपुरक कोष:					४०००००००।००	
पुँजिगत खर्च:					४०००००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम					
१	समपुरक कोष				४०००००००।००	वि.स.

तिरहुत गाउँपालिका वडा नं.:०१ (८०२१५५०३२०१): प्रस्तावित बजेट रू. ८५००००००।००

कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च:					२००००००।००	
चालु खर्च:					२००००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम					
१	विविध खर्च				१००००००।००	वि.स.
२	वडा कार्यालय व्यवस्थापन खर्च				१००००००।००	वि.स.
वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:					०।००	
पुँजिगत खर्च:					०।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम					
					०।००	

पुर्वाधार विकास:				७५२५०००।००	
पुँजिगत खर्च:				७५२५०००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	मूल सडक देखी पश्चिम राम टोल सम्म माटो र ग्राभेल गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
२	खडर घर देखी बहादुर घर सम्म सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान कार्य			४०००००।००	वि.स.
३	कृषि सडक देखी पुर्व हिरा गोईत घर सम्म माटो र ग्राभेल गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
४	मुल सडक देखी राजेश गुप्ता घर सम्म सडकमा माटो र ग्राईभेल गर्ने कार्य			१२५०००।००	वि.स.
५	दिलीप गोईत घर देखी मुल सडक सम्म माटो र ग्राभेल गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
६	बद्री गोईत घर देखी शिवनारायण गोईत घर सम्म सडकमा माटो र ग्राभेल गर्ने कार्य			२५००००।००	वि.स.
७	मुल सडक देखी रामदेव घर सम्म ह्युमपाईप तथा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			३५००००।००	वि.स.
८	मूल सडक देखी विजय घर सम्म सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			३०००००।००	वि.स.
९	मूल सडक देखी बुधराम घर सम्म माटो र ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			४०००००।००	वि.स.
१०	मूल सडक देखी रामअवतार घर सम्म माटो र ग्राभेल तथा ह्यसमपाईप जडान गर्ने कार्य			१५००००।००	वि.स.
११	मूल सडक देखी देवु शर्मा घर सम्म सडकमा माटो तथा ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			१५००००।००	वि.स.
१२	हरेराम घर देखी नहर सम्म सडकमा माटो ग्राभेल र मर्मत संभार गर्ने कार्य			९०००००।००	वि.स.
१३	डिहिवार बाबाको प्रांगणमा अधुरो मण्डपको काम पुरा गर्ने			९०००००।००	वि.स.
१४	डिहिवार बाबा मन्दिरको बाउण्ड्री वाल निर्माण गर्ने कार्य			४०००००।००	वि.स.
१५	बांध देखी बैजनाथ घर सम्म सडकमा माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
१६	सिदिक हाजी कवरगाह अधुरोलाई पुरा गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
१७	पलार देखी राम टोल हुदै वडा कार्यालय सम्म माटो ग्राभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			२१००००००।००	वि.स.
१८	गोहिवार घरको नजिक पुरोनो ट्रान्सफरमर जडान गर्ने कार्य			१०००००।००	वि.स.
सामाजिक विकास:				७७५०००।००	
पुँजिगत खर्च:				७७५०००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				

१	नयां पर्वको उपलक्ष्यमा डिहिवार बाबाको मन्दिर तिरहुत मन्दिर र वडा कार्यालय समेतमा रंगरोगन तथा सरसफाई गर्ने कार्य				२७५०००।००	वि.स.
२	महिला हिंसा सम्वन्धि तालिम संचालन गर्ने कार्य				२५००००।००	वि.स.
३	बालबालिका अधिकार सम्वन्धि तालिम संचालन गर्ने कार्य				२५००००।००	वि.स.
आर्थिक विकास:					०।००	
पुंजिगत खर्च:					०।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम					
					०।००	

तिरहुत गाउँपालिका वडा नं.:०२ (८०२१५५०३२०२): प्रस्तावित बजेट रू. ८५०००००।००

कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च:					६५००००।००	
चालु खर्च:					६५००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम					
१	कार्यालय व्यवस्थापन खर्च				५५००००।००	
२	विविध खर्च				१०००००।००	वि.स.
वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:					०।००	
पुंजिगत खर्च:					०।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम					
					०।००	
पुर्वाधार विकास:					७०५००००।००	
पुंजिगत खर्च:					७०५००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम					
१	पोखरीको डिलमा ग्रामदेवता मन्दिर निर्माण कार्य				६०००००।००	वि.स.
२	अधुरो सामुदायिक भवनलाई पुरा गर्ने कार्य				१००००००।००	वि.स.
३	अधुरो हनुमान मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य				७०००००।००	वि.स.
४	साविक वडा नं.०३को मस्जिदको ढलान र वाल निर्माण गर्ने कार्य				३०००००।००	वि.स.
५	साविक वडा नं.०३को भगवती मन्दिरको मर्मत संभार गर्ने कार्य				२५००००।००	वि.स.
६	हटियाको हनुमान र महादेव मन्दिरमा रंगरोगन् गर्ने कार्य				५०००००।००	वि.स.
७	साविक वडा नं.०१को महादेव मन्दिरको अधुरो काम पुरा गर्ने कार्य				५०००००।००	वि.स.
८	नवटोलियामा सोसिया महाराज बाबाको मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य				५००००[illegible]	वि.स.

९	साविक वडा नं.०७को अधुरो हनुमान मन्दिर कामलाई पुरा गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
१०	चौधरी महत्मान घर देखी पोखरी सम्मको सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
११	नवचन्द्र मिश्रको घर देखी २ नं. जाने सडकमा मर्मत संभार गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
१२	झवरू घर देखी पारश घर सम्म सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
१३	साविक वडा नं.०७को डगरीन थानमा रंगरोगन गर्ने कार्य			१०००००।००	वि.स.
१४	साविक वडा नं.०५को मलाह टोलमा कमला मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
१५	वडा कार्यालयको मर्मत संभार र रंगरोगन गर्ने कार्य			१०००००।००	वि.स.
सामाजिक विकास:				८०००००।००	
पुँजिगत खर्च:				८०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	सरसफाई सम्वर्द्धन तथा पूर्ण सरसफाई सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
२	महिलाहरूलाई सिलाई कटाई तालिम गराउने कार्य			३०००००।००	वि.स.
आर्थिक विकास:				०।००	
पुँजिगत खर्च:				०।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
				०।००	

तिरहुत गाउँपालिका वडा नं.:०३ (८०२१५५०३२०३): प्रस्तावित बजेट रू. ८५०००००।००

कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च:				१०००००।००	
चालु खर्च:				१०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	विविध खर्च			१०००००।००	बि.स.
वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:				०।००	
पुँजिगत खर्च:				०।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
				०।००	
पुर्वाधार विकास:				७२०००००।००	
पुँजिगत खर्च:				७२०००००।००	

खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	साविक वडा नं.०८मा रहेको निर्माणाधिन ईदगहलाई निर्माण गर्ने कार्य			४०००००।००	वि.स.
२	साविक वडा नं.०१ मायानन्द घर देखी पूर्व सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			४०००००।००	वि.स.
३	साविक वडा नं.०५ बैहरी खाताको दक्षिण सदानन्द घर सम्मको सडकमा माटो तथा ग्राईभेल गर्ने कार्य			४०००००।००	वि.स.
४	साविक वडा नं.०५ सुरेश घर देखी पुर्व जाने विजय घर सम्म सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			३०००००।००	वि.स.
५	साविक वडा नं.०५ हनुमान मन्दिर देखी पुर्व पलट घर सम्म सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			३०००००।००	वि.स.
६	साविक वडा नं.०२ पांचु सरदारको घर देखी पश्चिम सडक हुदै धोवियारी सम्म सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
७	साविक वडा नं.०२ शिवन घर देखी पुर्व जिवक्ष घर सम्मको सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			३०००००।००	वि.स.
८	साविक वडा नं.०२ विन्दी रजक घर देखी उत्तर सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			३०००००।००	वि.स.
९	साविक वडा नं.०२ रघुवीर कुसियैत घर देखी दक्षिण सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			४०००००।००	वि.स.
१०	तिरहुत ०३ नवनगर टोल बद्री विराजी घर देखी पश्चिम सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			४०००००।००	वि.स.
११	तिरहुत ०३ नवनगरटोलमा ठूलो तथा सानो ह्युमपाईप खरिद तथा जडान कार्य गर्ने			४०००००।००	वि.स.
१२	तिरहुत ०३ नवनगर टोलको सडकहरूमा मर्मत संभार कार्य गर्ने			४०००००।००	वि.स.
१३	नवनगर टोलमा रहेको रामजानकी मन्दिरको मर्मत संभार कार्य गर्ने			३०००००।००	वि.स.
१४	सिरीयन घरको छेउमा रहेको दिनाभद्री मन्दिरको मर्मत संभार गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
१५	साविक वडा नं.०९ ढोरवा चौक देखी उत्तर तेलियारी हुदै गा.पा.सम्मको सडकमा माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			१००००००।००	वि.स.
१६	साविक वडा नं.०४ बतराही टोलमा रहेको हनुमान मन्दिरमा मर्मत संभार गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
१७	ह्युम पाईप खरिद तथा जडान गर्ने कार्य			५०००००।००	वि.स.
१८	साविक वडा नं.०४ खत्वेटोलमा रहेको ससिया मन्दिरमा मर्मत संभार गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
सामाजिक विकास:				१२००००००।००	
पूँजिगत खर्च:				१२००००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				

१	महिला पोषण सम्बन्धी तालिम र गोष्ठी			५०००००।००	वि.स.
२	महिलाहरूलाई सिलाई कटाई तालिम गराउने कार्य			३५०००००।००	वि.स.
३	सरसफाई सम्बर्द्धन तथा पूर्ण सरसफाई सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम गुर्ने कार्य			३५०००००।००	वि.स.
आर्थिक विकास:				०।००	
पुंजिगत खर्च:				०।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
				०।००	

तिरहुत गाउँपालिका वडा नं.:०४ (८०२१५५०३२०४): प्रस्तावित बजेट रू. ८५०००००।००

कार्यलय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च:				१०००००।००	
चालु खर्च:				१०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	विविध खर्च			१०००००।००	वि.स.
वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:				२०००००।००	
पुंजिगत खर्च:				२०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	वृक्षारोपण गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
पुर्वाधार विकास:				७८०००००।००	
पुंजिगत खर्च:				७८०००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	अधुरो प्रहरी चौकीको प्लास्टर झ्याल रंगरोगन तथा अन्य काम गर्ने कार्य			१००००००।००	वि.स.
२	साविक वडा नं.०५को अधुरो मदर्सा निर्माण कार्य			५०००००।००	वि.स.
३	साविक वडा नं.०७को मदर्सामा बाउण्ड्री वाल तथा गेट निर्माण गर्ने कार्य			३०००००।००	वि.स.
४	तोला राम यादव र गंगा राम यादव घर देखी विरेन्द्र यादवको खेत सम्म माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			१३०००००।००	वि.स.
५	तार पोल खरिद र जडान गर्ने कार्य			११०००००।००	वि.स.
६	मलंगी बाबा स्थानमा प्लास्टर गर्ने कार्य			२०००००।००	वि.स.
७	डिहवार बाबा थान देखी बंरमल दह सम्म माटो ग्राईभेल तथा ह्युमपाईप जडान गर्ने कार्य			१७०००००।००	वि.स.
८	साविक वडा नं.०७ रामटोलमा बाटो छुट्याई माटो तथा ग्राईभेल गर्ने कार्य			३०००००।००	वि.स.

९	विरता टोलको साफि टोलमा माटो ग्राईभेल गर्ने कार्य			२००००।००	वि.स.
१०	विरता टोलको दलित बस्ती खंग टोलमा माटो तथा ग्राईभेल गर्ने कार्य			२००००।००	वि.स.
११	डम्बर मलाहको घर देखी रामजी यादवको घरसम्मको सडकमा माटो ग्राभेल गर्ने कार्य			२००००।००	वि.स.
१२	रामकुमार मेहताको चाँकमा अधुरो बजरंगबली मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			३००००।००	वि.स.
१३	साविक वडा नं.०३मा मझेश्वरनाथ महादेव मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			२००००।००	वि.स.
१४	विरता टोलमा शनिदेवको मन्दिर निर्माण गर्ने कार्य			२००००।००	वि.स.
१५	अलगटोलीको दलित बस्ती सरदार टोलमा माटो ग्राईभेल गर्ने कार्य			१००००।००	वि.स.
सामाजिक विकास:				४००००।००	
पुँजिगत खर्च:				४००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	महिलाहरूलाई घरेलु हिंसा सम्बन्धि जनचेतनामुलक तालिम			१००००।००	वि.स.
२	बालविवाह तथा दाईजो प्रथा सम्बन्धि तालिम गोष्ठि			१००००।००	वि.स.
३	खेलाडीहरूलाई खेलकुद सामग्री खरिद तथा गोलपोष्ट निर्माण गर्ने कार्य			१००००।००	वि.स.
४	कुषकहरूलाई भ्रमण तथा तालिम			१००००।००	वि.स.
आर्थिक विकास:				०।००	
पुँजिगत खर्च:				०।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
				०।००	

तिरहुत गाउँपालिका वडा नं.:०५ (८०२१५५०३२०५): प्रस्तावित बजेट रू. ८५००००।००

कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च:				६००००।००	
चालु खर्च:				६००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	विविध खर्च			१००००।००	वि.स.
२	वडा कार्यालय व्यवस्थापन खर्च			५००००।००	वि.स.
वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:				०।००	
पुँजिगत खर्च:				०।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				

				०।००	
पुर्वाधार विकास:				७४००००००।००	
पुँजिगत खर्च:				७४००००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	चौधरी टोलमा अधुरो प्रतिक्षालयको कार्य पुरा गर्ने			२००००००।००	वि.स.
२	बद्री अरगरीयाको घर देखी सलदेवको घर सम्म माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			१५००००००।००	वि.स.
३	मेन सडक देखी तैयवको घर हुदै रन सम्म माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			१०००००००।००	वि.स.
४	गा.वि.स. भवन देखी ठकुरी पोखरी सम्म माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य			१०००००००।००	वि.स.
५	अधुरो डगरीन थान निर्माण कार्य			१५००००००।००	वि.स.
६	बुधेवाको पालार मुसहरी टोलमा नयां लाईन विस्तार गर्ने कार्य			५००००००।००	वि.स.
७	ट्रान्सफरमर खरिद तथा जडान गर्ने कार्य			१७००००००।००	वि.स.
सामाजिक विकास:				५००००००।००	
पुँजिगत खर्च:				५००००००।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
१	आदिवासी तथा जनजातीको र पदाधिकारी भ्रमण			५००००००।००	वि.स.
आर्थिक विकास:				०।००	
पुँजिगत खर्च:				०।००	
खर्च शिर्षक नं.	खर्च शिर्षकको नाम				
				०।००	
जम्मा चालु खर्च:				१२४४००००००।००	
जम्मा पुँजिगत खर्च:				१३६८१५४१४।००	
कुल जम्मा व्यय:				२६१२१५४१४।००	

अनुसुची १
(घरजग्गा कर)

सि.न.	शिर्षक	दर
१.	रु. दश लाख सम्मको	रु.२००।००
२.	रु. दश लाख एक देखि बीस लाख सम्मको	०.०१%
३.	रु. बीस लाख एक देखि तीस लाख सम्मको	१.५%
४.	रु. तीस लाख एक देखि पचास लाख सम्मको	२%
५.	रु. पचास लाख एक देखि एक करोड सम्मको	५ %
६.	रु. एक करोड भन्दा माथि	५०%

अनुसुची २
(मालपोत वा भुमिकर)

सि.न.	शिर्षक	गा.पा.को लागि प्रस्तावित
१.	मालपोत प्रति कठ्ठा न्यूनतम (१ धुर देखि २० धुरसम्म)	रु. ५।००
२.	मालपोत प्रति कठ्ठा थप १ विगाहासम्म	रु. २।००
३.	मालपोत प्रति कठ्ठा थप १ विगाहादेखि माथि	रु. ३।००
४.	विटौरी जग्गा (प्रति प्लटको)	रु. १००।००
५.	विटौरी जग्गा दा.खा.दस्तुर	रु. ५००।००
६.	विटौरी जग्गा दा.खा.मूल्याँकन रकमको	०.५०%

नोट : घरजग्गा कर र मालपोत कर तोकिए वमोजिम वार्षिकरुपमा चुक्ता नगरे प्रचलित ऐन,कानुनको अधिनमा रही वार्षिक १०%का दरले जरिवाना गरिने !

अनुसुची ३
(**बहाल** कर)

- यस गा.पा. क्षेत्र भित्रका घर,पसल,ग्यारेज,गोदाम,टहरा,सेड,कारखाना,जग्गावा पोखरी पुरै वा आंशिक रुपमा वहालमा दिएकोमा सम्बन्धितधनीबाट बहाल रकमको २ प्रतिशत बहाल कर लिईने ।
- सरसफाई शुल्क :ग्रामिण क्षेत्रको सरसफाईको लागि सरसफाई तथा फोहरमैला व्यबस्थापन ऐन तथा प्रचलित ऐन,कानुन वमोजिम सरसफाई शुल्क निर्धारण गर्न गा.पा.लाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको ।
- गाउँपालिकाको सटर भाडा वा सो सरह अन्य प्रकृतिको घर वा जग्गा भए
- पक्की सटर प्रति वर्गफीट रु. २०।–
- टिनको छानो भएको सटर वा घर प्रति वर्ग फीट व्यबसायीको लागी रु. १५।–
- टिनको छानो भएको घर प्रति घर रु.२००।–
- जग्गा वा फिल्ड -आपसी सम्झौता अनुसार
- नोट : माथी उल्लेखित दरमा नघटने गरी गा.पा.ले माथी उल्लेख भए वमोजिमको घर, टहरा, सटर र जग्गा खुल्ला प्रतिस्पर्धा गराई अधिकतम कवोल अंकको आधारमा भाडामा लगाउने ।
- **एकिकृत सम्पत्ति कर :** गाउँपालिकाले आगामी आ.व. २०७५।०७६ देखि एकिकृत सम्पत्ति कर लगाउनका लागि सम्पत्ति मुल्याकंन तथा दर निर्धारण गर्नगठन गरिने मुल्याङ्कंन समितिले निर्धारण गरेको दररेटअनुसार गाउँकार्यपालिका बोर्डबाट निर्णय गराई कार्यान्वयन गर्ने ।

अनुसुची ४

(वार्षिक व्यवसाय कर)

क्र.सं.	व्यवसायको नाम	खुदरा	थोक	कैफियत
१.	किराना पसल	३००।००	५००।००	
२	चिया,नास्ता तथा मिठाई पेंडा पसल	३००।००	५००।००	
३	**डिलर/थोक बिक्रेता**			
क	दाल, चामल, खुदी, खरिदबिक्री पसल	३००।००	५००।००	
ख	चिउरा भुजा बिक्रि पसल	३००।००	५००।००	
ग	पिउने पानी (प्यूरिफायर) बितरण पसल कोक, पेप्सी डिलर	३००।००	५००।००	
घ	अचार पाउँ	२००।००	३००।००	
ङ	चियापत्ती बिक्री शोरुम	३००।००	५००।००	
च	सख्खर (गुड) पसल	२००।००	३००।००	
	बिस्कुट तथा चकलेट खुद्रा			
	१. ,, ,, डिलर (प्रति डिलर)	३००।००	५००।००	
	२. ,, ,, थोक बिक्रेता	१५०।००	३००।००	
४	तेल, घीउ, आँटा, सुजी, चिनी खुद्रा			
	(क) डिलर (प्रति डिलर)	४००।००	७००।००	
	(ख) थोक बिक्रेता	३००।००	५००।००	
५	साल्ट ट्रेडिङ्ग डिलर	३००।००	५००।००	
६	कृषि सामाग्री संस्थानको डिलर	२००।००	३००।००	
७	चुरोटको डिलर (प्रति डिलर)	१०००।००	२०००।००	
८	बिडी, चाउचाउ, चीप्स आदिको डिलर	८००।००	१५००।००	
९	काँटा राखि खरिद बिक्री गर्ने गल्ला पसल	५००।००	९००।००	
१०	फलफूल पसल	५००।००	८००।००	
११	तरकारी पसल	३००।००	५००।००	
१२	सुँगुर, राँगाको मासु बिक्री गर्ने	६००।००	१०००।००	
१३	अण्डा पसल	५००।००	८००।००	
१४	**होटलहरु**			
	(क) रिसोर्ट	१०००।००	१८००।००	
	(ख) रेष्टूरेन्ट एण्ड वार	१०००।००	१८००।००	
	(ग) रेष्टूरेण्ट	१०००।००	१८००।००	
१५	तारे होटल			
	(क) एक तारे होटल			
	(ख) दुई तारे होटल			
	(ग) तिन तारे होटल			
	(घ) चार तारे होटल			
	(ङ) पाँच तारे होटल			
१६	मदीरा समेत बिक्री गर्ने होटलहरु	१५००।००	२५००।००	
१७	मदीरा रहित भोजनालय पसल आदि	८००।००	१५००।००	
१८	साना चिया पसल (चल्ती) ठाउँ	३००।००	५००।००	
१९	हल्का पेय पदार्थ तथा मदीरा बिक्री पसल	८००।००	१५००।००	

२०	**डिलरहरु**			
	(क) हल्का पेय पदार्थ तर्फ	१०००।००	२०००।००	
	(ख) मदीरा तर्फ	१२००।००	२०००।००	
२१	**थोक बिक्रेता तर्फ**			
	(क) हल्का पेय पदार्थ तर्फ	७००।००	१५००।००	
	(ख) मदीरा तर्फ	८००।००	१५००।००	
२२	**लजहरु**			
	(क) पन्ध्र बेड भन्दा माथिलाई			
	(ख) पन्ध्र बेड सम्मलाई			
	(ग) दश बेड सम्मलाई			
	(घ) सात बेड सम्मलाई			
२३	कपडा पसल	५००।००	८००।००	
२४	रेडिमेड कपडा पसल	५००।००	८००।००	
२५	भाडा वर्तन पसल	५००।००	८००।००	
२६	जुत्ता पसल	७००।००	१०००।००	
२७	जुत्ता सिलाई पसल	२००।००	५००।००	
२८	पान पसलहरु	५००।००	१०००।००	
२९	श्रृंगार तथा मनीहारा पसल	८००।००	१५००।००	
३०	उपहार (गिफ्ट) का सामान बेच्ने पसल	५००।००	१०००।००	
३१	औषधी पसलहरु	३००।००	५००।००	
३२	होमियोप्याथिक/आयुर्वेदिक/भेटेरीनरी	३००।००	५००।००	
३३	आँखा क्लिनिक सहितको चश्मा पसल	५००।००	१०००।००	
३४	दन्त चिकित्सालय	५००।००	१०००।००	
३५	**स्वास्थ्य सेवाहरु**			
	(क) नर्सिङ्ग होम	१०००।००	१८००।००	
	(ख) एम.बि.बि.एस. क्लिनिक			
	(ग) अ.हे.व.,हे.अ.,सी.एम.ए.,कविराज क्लिनिक सेवा			
	(घ) एक्सरे क्लिनिक			
	(ङ) प्रयोगशाला (ल्याव)			
	(च) भेटेरीनरी चिकित्सा			
	(छ) प्राकृतिक चिकित्सा अक्युपंचर आदी			
	(ज) मेडिकल कलेज			
३६	पुस्तक, स्टेशनरी तथा पत्र-पत्रिका	५००।००	१०००।००	
३७	**फर्निचर पसल तथा शो रुम**			
	(क) स्टील फर्निचर डिलर सहितको शोरुम	१०००।००	१८००।००	
	(ख) स्टील फर्निचर पसललाई	८००।००	१५००।००	
	(ग) काठका फर्निचर पसलशोरुम सहित	१०००।००		
	(घ) स्टील फर्निचर उद्योग	१०००।००	२०००।००	
	(ङ) काठको फर्निचर उद्योग	९००।००	१८००।००	
	(च) बेतबाँस फर्निचर उद्योग	६००।००	१२००।००	
३८	फोटो स्टुडियो	५००।००	१०००।००	
३९	कलर ल्याव	५००।००	१०००।००	
४०	ड्राई क्लिनर्स (कपडा धुलाई तथा रंगाई)	३००।००	५००।००	

४१	**सुन चाँदी पसल**			
(क)	सुन चाँदी खरिद बिक्री थोक सहित गहना बनाउने	१८००।००	३०००।००	
(ख)	सुन चाँदी गहना मात्र बनाउने	१२००।००	२२००।००	
४२	पशुपंक्षी आहार बिक्री पसल	३००।००	५००।००	
४३	सैलुन तथा व्यूटीपार्लर	३००।००	५००।००	
४४	केवल नेटवर्क	५०००।००	१००००।००	
४५	सिलाई मेशीन बिक्री पसल	८००।००	१५००।००	
४६	टेलरिङ्ग पसलको	२००।००	४००।००	
४७	डेरी दुध उत्पादन तथा वितरण पसल	३००।००	५००।००	
४८	कुखुरा पालन क) १ हजार भन्दा बढी पाल्नेलाई ख)१ हजार भन्दा कम पाल्नेलाई	७००।०० ५००।००	१५००।०० १०००।००	
४९	साईन बोर्ड बनाउने तथा आर्ट पसल	२००।००	४००।००	
५०	इलेक्ट्रोनिक सामान बिक्री तथा पार्टपूर्जा	५००।००	१०००।००	
५१	कम्प्युटर, टिभी, फोटोकपी, एम्प्लिफायर डिलर	२०००।००	३५००।००	
५२	फोटोकपी, कम्प्यूटर, फ्याक्स, पंखा, डेक मर्मत	२०००।००	३५००।००	
५३	फोटोकपी, कम्प्यूटरप्रिन्ट,फयाक्स, लेमिनेशन	१०००।००	१५००।००	
५४	निजी नर्सरी	३००।००	५००।००	
५५	घडी, रेडियो बिक्री तथा मर्मत पसल	८००।००	१५००।००	
५६	शीसाका सामान बेच्ने ग्लास हाउस	८००।००	१५००।००	
५७	मट्टीतेल, पेट्रोल, डिजल समेतको पम्पलाई	८००।००	१५००।००	
५८	मट्टीतेल डिलर	७००।००	१४००।००	
५९	हार्डवेयर, सिमेन्ट बिक्री गर्नेलाई	१०००।००	२०००।००	
६०	बिजुलीका सामाग्री बिक्री पसल	८००।००	५००।००	
६१	रंगरोगन सम्बन्धी	५००।००	१०००।००	
६२	मोटर पार्टस मेशिनरी पसल	१०००।००	१५००।००	
६३	साइकल तथा पार्टस बिक्री पसल	५००।००	१०००।००	
६४	ग्याँस बिक्री गर्ने पसल	१०००।००	२०००।००	
६५	डिपार्टमेन्टल स्टोर	५०००।००	१०००।००	
६६	अडियो भिडियो क्यासेट बिक्री तथा भाडा	३००।००	५००।००	
६७	ट्राभल एजेन्सी	५००।००	१०००।००	
६८	टायर तथा ट्यूब्स डिलर	२०००।००	३५००।००	
६९	सिनेमा हल	३०००।००	५०००।००	
७०	जादू, सर्कस तथा खुल्ला तमासा आदी	५००।००	१०००।००	प्रतिदिन
७१	मेला कार्यक्रम (प्रति दिन)	१०००।००	२०००।००	
७२	ब्रास-बैण्ड पार्टी	८००।००.	१५००।००	
	निर्माण व्यवसाय "क"श्रेणी "ख"श्रेणी "ग"श्रेणी "घ"श्रेणी	८०००।०० ६०००।०० ४०००।०० २०००।००		

७३	कन्सल्टेन्सी	८००।००		
७४	कानूनी परामर्श सेवा			
	(क) बरिष्ठ अधिवक्ता	५००।००		
	(ख) अधिवक्ता	४००।००		
	(ग) अभिवक्ता	३५०।००		
	(घ) अभिकर्ता तथा लेखापढी व्यवसायी	३५०।००		
७५	**निजी बित्तिय संस्थाहरु**			
	(क) आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक तथा बित्तिय कम्पनी	५०००।००		
	(ख) सहकारी बैंक तथा सहकारी संस्था	१०००।००		
	(ग) बीमा कम्पनी	२५००।००		
	(घ) कमिशन एजेन्ट	१०००।००		
	(ङ) जग्गा खरिद बिक्री	१०००।००		
	(च) कूरियर सेवा	५००।००		
	(छ) मनी ट्रान्सफर	१५००।००		
७६	टेन्ट हाउस	२०००।००		
७७	**निजी विद्यालय तथा शिक्षण संस्था**			
	(क) क्याम्पस स्नातक तह वा सो भन्दा माथि	२०००।००		
	(ख) उच्च मा.वि.	१८००।००		
	(ग) मा.वि.	१५००।००		
	(घ) नि.मा.वि.	१०००।००		
	(ङ) प्रा.वि.	१०००।००		
	(च) पूर्व प्रा.वि.	१०००।००	नोट : पुर्व प्राविको स्वीकृती लिदा पहिलो पटकलाई सो वापत थप रु. २०००।०० लाग्ने छ।	
	(छ) व्यवसायिक प्रशिक्षण केन्द्र	३०००।००		
	(ज) प्राविधिक शिक्षण संस्था	३०००।००		
७८	बिज्ञापन एजेन्सी	१०००।००		
७९	होम डेलिभरी सर्भिस	५००।००		
८०	व्यवसायिकरुपमा माइकिङ्ग, प्रचारप्रसार गर्ने	५००।००		
८१	कम्प्युटर टाईपिंगतथा भाषा प्रशिक्षण संस्था	३०००।००		
८२	भिडियो गेम पार्लर	५००।००		
८३	ग्रील, फलामको झ्याल-ढोका वेल्डिङ्ग पसल	२०००।००	एउटै पसलमा स्टील फर्निचर र ग्रील बनाउने भएको भए दुबैको वार्षिक कर लाग्ने छ।	
८४	सवारी साधन तथा ट्याक्टर मर्मत ग्यारेज	२०००।००		
८५	टायर रिसोलिङ्ग	१०००।००		
८६	सवारी साधन रंगरोगन	८००।००		
८७	सवारी साधनको ब्याट्री चार्ज तथा मर्मत गर्ने पसल	७००।००		
८८	सवारी साधनको सीटहुट आदी मर्मत गर्ने	५००।००		
८९	पुरानो टायर बिक्री तथा हावा भर्ने	४००।००		
९०	रिक्सा, साइकलको बडी बनाउने मर्मत गर्ने	४००।००		
९१	सिलाई मेशिन, ग्याँस चुल्हो, स्टोभ मर्मत पसल	३००।००		
	उद्योग			

९२	चाउचाउ उद्योग	९०००।००		
९३	बिस्कुट उद्योग	९००।००		
९४	प्लाईउड उद्योग	२०००।००		
९५	बरफ उद्योग	५००।००		
९६	काठ उद्योग ठूला स-मिल	२०००।००		
९७	काठ डिपो	१०००।००		
९८	स्टेशनरी तथा कपी उद्योग	७००।००		
९९	छापाखाना (प्रिन्टिङ्ग)	८००।००		
१००	डिष्टिलरी तथा ब्रुअरी उद्योग	४०००।००		
१०१	हल्का पेय जूसजन्य पदार्थ उद्योग	२०००।००		
१०२	प्लाष्टिक उद्योग	३०००।००		
१०३	पाउरोटी, केक, पेस्ट्री, डू-नट उद्योग	६००।००		
१०४	गलैचा उद्योग	७००।००		
१०५	गार्मेन्ट उद्योग	७००।००		
१०६	कुटानी पिसानी मिल १० केबि देखि माथि	८००।०० १०००।००		
१०७	चिउरा, भूजा मिल	४०००।००		
१०८	खाद्य उद्योग	१००००।००		
१०९	भुजिया उद्योग	६००।००		
११०	ईटा तथा टायल उद्योग (भट्टा)	२०००।००		
१११	टायल उद्योग भट्टा	१५००।००		
११२	पशुपंक्षी आहार उद्योग	१०००।००		
११३	तामा, पित्तल, आल्मुनियम, फलाम आदी प्रशोधन उद्योग	१०००।००		
११४	जुत्ता तथा व्याग उद्योग	७००।००		
११५	चिया उद्योग प्याकेजिंग	५००।००		
११६	सिलाई बुनाई उद्योग	६००।००		
११७	स्वेटर बुन्ने उद्योग	१०००।००		
११८	सुर्ती, खैनी, चुना प्याकेजिंग उद्योग	१०००।००		
११९	लोहोरो सिलौटो बनाउने पसल	५००।००		
१२०	कवाडी संकलन तथा बिक्री पसल	१५००।००		
१२१	एग्रोभेट, कृषि मल, बीउ, कृषि औजार तथा कीटनासकऔषधी पसल	१०००।००		
१२२	जूट उद्योग	८०००।००		
१२३	चिउरा, भुजा उद्योग	३०००।००		
१२४	जूस, सस, अचार उद्योग	४०००।००		
१२५	सिमेण्ट, रिङ्ग पाइप तथा पोल उद्योग	१०००।००		
१२६	खैनी उद्योग	१०००।००		
१२७	चुरोट बिडी उद्योग	२०००।००		
१२८	चीप्स उद्योग	८००।००		
१२९	स्वदेशी रोजगार सेवा	१३००।००		
१३०	बैदेशिक रोजगार सेवा	५०००।००		
१३१	हाँस, कुखुरा,माछा,गाई, बाखा, सुँगुर, बंगुर पालन व्यवसाय	२०००।००	५०००।००	

१३२	बिक्री डिपो/डिलरको बिक्री कक्ष/शोरुम			
	(क) साईकल	१०००।००		
	(ख) रिक्सा	१५००।००		
	(ग) मोटरसाईकल स्कुटर	५०००।००		
	(घ) टेम्पो र सफा टेम्पो	४०००।००		
	(ङ) बस, ट्रक, कार, जीप, भ्यान, ट्र्याक्टर	१२०००।००		
	(च) ब्याट्री साईकल	२०००।००		
१३३	कफी हाउस	४००।००		
१३४	कपडामा बुट्टा भरी बिक्री गर्ने बुटिक	४००।००		
१३५	मार्वल तथा टायल	२०००।००		
१३६	एफ.एम. रेडियो प्रशारण	१०००।००		
१३७	साईवर क्याफे	१०००।००		
१३८	शीत भण्डार	५०००।००		
१३९	मासु कोल्ड स्टोर	१०००।००		
१४०	ढुँगा,गिट्टी,बालुवा, माटो, ईटा आदीको सप्लाई/ढुवानी व्यवसाय (थोक एंव खुद्रा दुबै)	२०००।००		

चालु व्यवसायको हकमा माथी उल्लेखित दररेट तथा वन्द व्यवसायको हकमा यस आर्थिक वर्ष भित्र वन्द गरेको सुचना दिएको हकमा माथि उल्लेखित दरमा ५० प्रतिशत र निर्माणधिन अवस्थामा रहेका तर चालु नरहेकाको हकमा शुन्य प्रतिशत ।

हटिया तथा गुद्रिमा बट्टी निम्न दरहरु कायम गरिएको छ ।

सि.नं	बिवरण	दर	बिवरण	दर
१४१	क श्रेणीको चुरा चामल बट्टीदार पसल १ मा	७।००	ख श्रेणीको चुरा चामल बट्टीदार पसल १ मा	५।००
१४२	ग श्रेणीको चामल बट्टीदार पसल १	४।००	नून मात्र बेच्ने पसलमा	६।००
१४३	सिलाई मेसिन प्रति पसल एक मेसिनमा	५।००	सावे डोरी बेच्ने पसल एकमा	५।००
१४४	चुना हाडी, छाछीमा	३।००	दाउरा बैल गाडीमा	२०।००
१४५	दाउरा थोक राखी बेच्नेंपसल	१५।००	दाउरा भार एकमा	७।००
१४६	दाउरा एक बोझामा	५।००	बाँस प्रति गोटा	५।००
१४७	पहाडी बाँस प्रति बोझ एकमा	१०।००		
१४८	खर प्रति गाडी एकमा	२५।००		
१४९	खाजा नास्ता पसल एकमा	६।००	खर एक बोझा	५।००
१५०	खाजा नास्ता पसल ढाकीमा	८।००	पिठो मात्र पसल	५।००
१५१	पान थोक खुद्रा बिक्री गर्ने पसल	१०।००	सखर गुड बेच्ने पसल	५।००
१५२	दही भारवाला पसलमा	७।००	दवाई जडिबुटि बेच्ने	१०।००
१५३	खुर्पी, हसुवा, चक्कु आदी फलामे पसल	३०।००	खुर्पी, हसीया मात्र बेच्नेलाई	५।००
१५४	झाडु, कुचो, खररा पंति पसल	१०।००	खैनी, सुर्ति, पिनि, कंकड प्रति पसल	१०।००
१५५	पटेर, परालको गुन्द्री (पटिया) प्रति गोटा	५।००	पटेर, परालको पटिया थोक	१०।००
१५६	नाङ्लो सुप प्रति पसल	१०।००	खेलौना पसल	१०।००
१५७	बिरुवा बेच्ने प्रति पसल	१०।००	घिउ टिनको विक्री गर्ने पसलमा	१५।००
१५८	फाटा कम्पनीको कपडा बेच्ने	२५।००	घिउ खुद्रा बेच्ने	१०।००

१५९	कपडा मिश्रित रेडिमेड पसल	१५।००	कम्बल, राडी पसल	१०।००
१६०	सब्जी गोरु गाडी पसल एकमा	२०।००	सब्जी चट्टिदार पसल छानाछाप्रोमा	२५।००
१६१	बिउबिजन बेच्ने प्रति पसल	१०।००	मट्टितेल, खानेतेल खुद्रा बेच्ने	१०।००
१६१	आलु बोरा प्रति पसल	२०।००	आलु सानो ढाकीमा बेच्ने	५।००
१६२	किराना सामान बेच्ने छानाछाप्रो भुई समेतमा	१०।००	मसला पसल	१०।००
१६२	मनिहारी पसल	२०।००	माटोको भाडा पसल	१०।००
१६३	चुडी, लहठी समेतको पसल	१०।००	बिस्कुट, चकलेट आइसक्रिम	१०।००
१६४	तेजपात प्रति भार	१०।००	बेल्ना, चक्ला आदी बेच्ने	१०।००
१६५	सनपाटको डोरी, सिक बेच्ने पसल	१०।००	टोकरी, ढाकी, छिटा बेच्ने प्रति	१०।००
१६६	अत्तर, तेल, दवाई, साबुन आदी	१०।००	अल्मुनियम,टिना, पित्तलको भाडा	२५।००
१६७	पुस्तक बेच्ने प्रति पसल	१०।००	दाढी कपाल काट्ने हजाम प्रति	१०।००
१६८	चटकी खेल तमासा	२०।००	छाता मर्मत गर्ने पसल	५।००
१६९	टर्च, ताला आदी मर्मत गर्ने	५।००	जुत्ता मर्मत गर्ने पसल	५।००
१७०	सुकेको खुर्सानी प्रति बोरा, भारमा	१०।००	पिठो मात्र बेच्ने	५।००
१७१	**सुन्तला, कटहर, केरा जामुन, नासपाती, आँप**		**माछा, मासु समेतको पसलमा**	
	गाडी एकमा बेच्ने		सबै किसिमको माछा ठुलो प्रति	२५।००
	बोरा एकमा बेच्ने	२५।००	पसल	२०।००
	भार एकमा बेच्ने	१०।००	माछा सानो सबै किसिमको ,,	२५।००
	डोको एकमा बेच्ने	१०।००	खसि, बोका पसल एकको	३०।००
	ढाकी एकमा बेच्ने	१०।००	राँगा (भैसी) को	१०।००
		५।००	हाँस, कुखुरा प्रति गोटाको हिसावले	१०।००
			बेच्ने	१०।००
			परेवा प्रति जोडा	१०।००

नोटः- मालवाहक हलुका तथा हेभी सवारी साधन हटिया भित्र पस्न मनाही गरिएको छ अन्यथाहटिया बट्टी शुल्क जरिवाना वापत रु.३००। लाग्ने छ ।

तपसिलमा उल्लेखित निर्माण सामग्रीहरुको व्यापार गर्ने यस गा.पा.मा व्यबसाय करतिरी व्यबसाय दर्ता नगरेकाहरुको हकमा मात्र लागु हुने गरी :

१.	बालुवा,गिट्टी, ढुङ्गा(प्रति २०० क्यु.फि.) को पटकै पिच्छे	३०।००
२.	बालुवा, गिट्टी, ढुङ्गा प्रति गोरुगाडा पटके	१०।००
३.	इट्टा (प्रति हजार)	५०।००
४.	माटो (प्रति ट्रक)	४०।००
५.	माटो (प्रति ट्र्याक्टर)	२०।००

द्रष्टव्यः-

१ यसमा नपरेका नयाँ किसिमका पेशा र व्यवसायको प्रकृति हेरी गाउँपालिकाबाट रु. एक सय देखि पाँच हजारसम्म कर निर्धारण गरी लगाईने ।

२ . साथै कुनै किसिमबाट फरक–फरक दस्तुर भएका तर समान अर्थ बुझिई शीर्षक बाझिन गएमा बढी दस्तुर भएको शीर्षकलाई मान्यता दिई सोही अनुसार कर लिईने।

३. गाउँपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय संचालन गर्नेले व्यवसाय सुरु गर्नुभन्दा पूर्व वा बढीमा ३५ दिन भित्र व्यवसायिक कर प्रमाण-पत्र अनिवार्य रुपमा लिनु पर्ने छ । अन्यथा प्रचलित ऐन, कानून वमोजिम जरीवाना लाग्नेछ ।

४ हकवालाको नाममा व्यवसाय कर प्रमाण-पत्र नामसारी गर्दा रु. दुई सय दस्तुर लिइने छ ।

५ व्यवसाय प्रमाण-पत्रको लगतकट्टा गर्दा चालु आ.ब. सम्मको कर चुक्ता गर्नुपर्ने तथा लगतकट्टा वापत रु. दुई सय दस्तुर लिइनेछ ।

६ प्रत्येक व्यवसायीहरुले प्रत्येक आ.ब.को असार मसान्तभित्र व्यवसायिक कर प्रमाण-पत्रको नविकरण गर्नुपर्ने छ।

अनुसुची ५

(जडिवुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर)

सि.नं	विवरण	इकाई	दर रु
१	जंगली मझौला जनावर (प्रचलित कानुनले निषेध नगरेका)	प्रति थान	२०००।००
२	जंगली सानापंक्षि (प्रचलित कानुनले निषेध नगरेका)	प्रति थान	५००।००
३	जिवित माउ कुखुरा	प्रति थान	५।००
४	ह्याचरी वाट उत्पादित जिवित साना चल्ला	प्रति थान	०।२५
५	लेयर फार्मवाट उत्पादित अण्डा	प्रति क्यारेट	५।००
६	मृतक पशुको हाड, छाला निकासी	प्रति गोटा	१०।००

अनुसुची ६

(सबारी दर्ता तथा बार्षिक सबारी कर)

क)बस,ट्रक,लरी र अन्य हेभी गाडीमा रु.३०००।००

ख) भाडाका कार,जीपमा रु.१०००।००

ग) भाडाका टेम्पो रु.५००।००

घ) भाडाका मिनी बस रु.१५००।००

ङ) ई.रिक्शा रु.३००।००

च)निजी कार,टेम्पो,मिनि बस रु.३००।००

छ)स्कुटर, मोटरसाईकल रु.१५।००

झ)ठेलागाडा,रिक्सा रु.१०।००

प्रचलित ऐन, नियम अनुसार देहायका भाडाका तथा निजी सवारी साधनमा देहाय वमोजिम दैनिक पटके सवारी कर दस्तुर लिइने छ ।

क्र.सं.	सवारीको किसिम	पटके
१	भाडाकाबस,ट्रक,लहरी,क्रेन,रोलर,डम्पर,बुल्डोजर,ग्रेडर,ट्रिपर,पिनगन आदी	५०।००
२.	नीजि बस,ट्रक,लहरी, क्रेन, रोलर, डम्पर, बुल्डोजर, ग्रेडर, ट्रीपर आदी	५०।००
३.	भाडाका मिनिट्रक, मिनिबस	५०।००
४.	भाडा तथा नीजि जीप, भ्यान	२०।००
५.	भाडा तथा नीजि टेम्पो, अटो-रिक्सा, सिटी रिक्सा, माइक्रो भ्यान	१५।००
६.	नीजि तथा भाडाको कार	१०।००

सबारी तथा सञ्चालन ईजाजत दस्तुर :

गाउँपालिका क्षेत्रमा ठेला, रिक्सा, टाँगा आदी दर्ता गरी नम्बर दिए वापत लिने शुल्क रु.५०।००

(नोट : बार्षिक सबारी कर तिरेकाहरुले पटके सबारी कर तिर्नुपर्ने छैन ।)

अनुसुची ७

(विज्ञापन कर)

सि.नं	विवरण	प्रति स्क्वायर फिट/गोटा	कै.
१	व्यावसायिक विज्ञापन तथा होडिङ वोर्ड	५०	
२	तुल, व्यानर	१००	

सन्देशमुलक तथा सामाजिक सेवाभावका विज्ञापन तथा होर्डिङ वोर्डको हकमा शुन्य दर

अनुसुची ८
(मनोरजंन कर)

१. सिनेमा हल,भिडियो हल,थिएटर – ५%
२. ब्यबसायिक भिडियो कर(प्रति भिडियो वार्षिक) – ५००।००

अनुसुची ९
(वहाल विटौरी शुल्क)

पक्की सटर प्रति वर्गफिट रु.२०। देखि रु.५०। सम्म
कच्ची सटर प्रति वर्गफिट रु.५। देखि रु.२०। सम्म

अनुसुची १०
(सवारी पार्किङ्ग तथा सरसफाइ शुल्क)

प्रचलित कानुन बमोजिम गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गाउँपालिकाले व्यवस्था गरेको र निर्माण गरेको पार्किङ्ग क्षेत्रमा पार्क हुने देहायका सवारी साधनहरुमा देहाय बमोजिम पार्किङ्ग शुल्क लिइने छ ।

(क) विदेशी बस ट्रक लहरीमा दैनिक रु.७५।००
(ख) विदेशी साना सवारी साधनमा दैनिक रु.५०।००
(ग) भाडाका ट्याक्सी टेम्पो कार जिप भ्यानमा दैनिक रु.२५।००
(घ) निजी कार, जिप टेम्पो भ्यानमा दैनिक रु.१०।००
(ङ) भाडा तथा निजी ट्याक्टर मिनिबस मिनी ट्रकमा दैनिक रु.१५।००

अनुसुची ११
(सेवा शुल्क, दस्तुर)

शौचालय शुल्क:-

सार्वजनिक शौचालयमा प्रयोग गर्दा दिशा गरेको रु. ५।००
" " पिसाब गरेको रु. २।००

कान्जी हाउस दस्तुर:

गाउँपालिकाको कान्जी हाउसमा दाखिला हुन आउने पशुहरुको कान्जी हाउससम्म समातेर ल्याएको प्रत्येक दिनको रु. दुई सय पचास दस्तुर लिइने छ । छाडा पशुहरु पक्राउ गरी कान्जी हाउसमा दाखिला गर्ने व्यक्ति वा कार्यालयका कर्मचारी वा प्रहरी जवानहरुलाई पहिलो दिन लाग्ने रकमको ५० प्रतिशत पुरस्कार दिइनेछ ।

(त्र) सिफारिस तथा नाता प्रमाणित दस्तुर

क.सं.	बिवरण	दर रु	कैफियत

१	मोही नामसारी सिफारिस दस्तुर	१००।००	एक कठ्ठा भन्दामाथि भए प्रति कठ्ठा थप रु.२० लाग्नेछ ।
२	नागरिकता प्रमाणपत्र तथा प्रतिलिपीको सिफारिस	५०।००	
३	सर्जमिन गरी गरिने नागरिकता सिफारिस	१५०।००	
४	अंगिकृत नागरिकताको सिफारिस	१००।००	
५	जग्गा नामसारी सिफारिस	१००।००	एक कठ्ठा भन्दामाथि भए प्रति कठ्ठा थप रु.२० लाग्नेछ ।
६	नाता प्रमाणित दस्तुर	५०।००	
७	चरित्र प्रमाणित सिफारिस	५०।००	
८	नाम, उमेर ठेगाना आदि सच्याउने सिफारिस	५०।००	
९	बसोवास प्रमाणित	५०।००	
१०	घर प्रमाणित पक्की घरको	१००।००	
११	कच्ची घरको	२५।००	
१२	विवाह प्रमाणित	०।००	
१३	टेलिफोन जडान सिफारिस	१५०।००	
१४	विद्युत जडान सिफारिस	५०।००	
१५	संस्था दर्ता सिफारिस	१०००।००	
१६	सिनेमा हल खोल्न स्वीकृति	१००००।००	
१७	मोही लगत कट्टाको सिफारिस	१००।००	एक कठ्ठा माथि प्रतिकठ्ठा थप १०।००
१८	सहुलियत काठको सिफारिस	३००।००	
१९	नम्बरी जग्गाको रुख काटने प्रति गोटा सिफारिस	५०।००	
२०	घरसारी गरी पाउँ भन्ने सिफारिस	५००।००	
२१	पेन्सन-पट्टा सिफारिस	१५००।००	अन्य देशको रु.३०००।००
२२	सर्जमिन गरी जुनसुकै सिफारिस	१००।००	
२३	अपुताली सिफारिस		
२४	(क) नेपालीको लागि	१०००।००	
२५	(ख) विदेशीको लागि	२०००।००	
२६	चार किल्ला प्रमाणित	५०।००	जोडिएको कित्ता बाहेक थप प्रति कित्तामा रु.२५।०० थप दस्तुर लाग्ने छ ।
२७	जग्गा मुल्याङ्कन घर समेत सिंफारिस		
	(क) रु.५०,००० सम्मको	१००।००	
	(ख) रु.५०,०००। भन्दा माथि र १०००००। सम्मलाई	३००।००	सो भन्दा माथी भए प्रति एक लाखमा रु २५।०० थप
२८	मेला सर्कस अनुमति सिफारिस	३०००।००	
२९	स्टल राखी संचालन गरिने सिफारिस	१५००।००	

३०	घरेलु उद्योग (सर्जमिन र सिफारीस सहित)	१५००।००	
३१	कारखाना (सर्जमिन र सिफारीस सहित ठुला/मझौला)	१६०००।०० २५०००।००	
३२	खानेपानी जडान सिफारिस	१५०।००	
३३	उद्योग व्यवसायी बन्द गर्ने सिफारिस	१००।	
३४	अन्य सिफारिस	१५०।	
३५	निजी विद्यालय दर्ता सिफारिस निम्नानुसार दस्तुर लिने		
	(क) प्रा.वि.	२५००।	
	(ख) नि.मा.बि.	५०००।	
	(ग) मा.बि.	७५००।	
	(घ) उच्च मा.बि.	१००००।	
	(ङ) क्याम्पस	१५०००।	
	(च) विद्यालय स्तर बृद्धि गर्दा कक्षा मात्र थप (अपग्रेड) सिफारिस	१५००।	
	(छ) प्राविधिक शिक्षण संस्था सिफारिस	२०००।००	
	झ) पुर्व प्रा.वि.को स्वीकृती दस्तुर	२०००।००	
३६	मालपोत कार्यालयको लागि गरिने सिफारिस(माथी कुनै शिर्षकमा नपरेका लागी)	१००।००	
३७	ज.ध. प्रमाण पत्र को लागी सिफारीस	५०।००	
३८	घर बाटो कायमको सिफारीस	१५०।०० (न्यूनतम)	मालपोत मुल्याकंनको ०।२५ प्रतिशत
३९	निर्माण सामाग्री डिलर सिप सिफारिस	५००।००	
४०	डिलर सीप सिफारिस	१०००।००	
४१	जुनसुकै नक्कल दस्तुर	१००।००	
४२	मिलापत्र दस्तुर	१००।००(पक्ष)	
४३	राहदानी सिफारीस दस्तुर	१५०।००	
४४	पान नं./भ्याट नं. को सिफारिस	१०००।००	
४५	अंशवण्डा प्रयोजन खुलाई गरिने सिफारीस	२००।००	
४६	उद्योग ठाउँसारी सिफारिस	माथी दर्ता अनुसार	

नोट : यसमा नपरेका अन्य प्रकृतिका सिफारीसको दस्तुर रु. २६०। लिईने छ र सर्जमिन गर्नुपरेमा थप शुल्क रु ५००।–लाग्ने छ ।

औद्योगिक उत्पादनमा देहाय वमोजिम प्रदुषण कर लगाईनेछ ।

क) सिमेन्ट प्रति वोरा ००।५० पैसा

ख) दाना प्रति वोरा ००।१० पैसा (५० केजी)

ग) सावुन प्रति गोटा ००।०१ पैसा

घ) कर्कट पाता प्रति वण्डल ०२।०० पैसा

ङ) फलामे डण्डी प्रति क्विन्टल ०१।०० पैसा

च) ईटटा प्रति गोटा ००।५० पैसा

च) अन्य उत्पादनमा गाउँकार्यपालिकाको निर्णयानुसार गरिनेछ ।

आगलागी, पशुजन्य आतंक वा दैवी प्रकोपको सिफारीसमा लाग्ने सिफारीस दस्तुर छुट दिईने छ ।

सिकिस्त विरामीको लागी गरिने सिफारीसमा लाग्ने सिफरीस दस्तुर छुट दिईने छ ।

३५ दिन भित्र व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्न आउँदा सो सम्वन्धी कुनै शुल्क नलाग्ने र ३५ दिन नाघेपछि व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्न आउँदा दर्ता वापत पंजिकरण शुल्क रु.५०।–तथा सेवा शुल्क बापत शुल्क ५०। लिईने छ साथै प्रतिलिपी को लागी प्रति प्रमाण पत्रको रु ५०।– लिईने छ । रातो कार्ड (अपांगको हकमा) वाहकहरुको र ७५ वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरुको हकमा (घर नक्शापास दस्तुर वाहेक) अन्य सवै दस्तुर तथा शुल्क शत प्रतिशत छुट दिन उपयुक्त हुने ।

(ठ) <u>नक्कल दस्तुर</u>

गाउँपालिकाबाट नक्कल प्रमाणित गर्दा देहाय बमोजिमको नक्कल दस्तुर लिइनेछ ।

(क) नक्सापास सम्बन्धि प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी	रु.५०।
(ख) घरको नक्साको प्रतिलिपी	रु.५०।
(ग) व्यवसाय कर प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी	रु.५०।
(घ) अन्य प्रमाणका प्रतिलिपी	रु.५०।
(ङ) प्रमाणपत्र वाहेक अन्य कागजको प्रति पाना	रु. १०।

<u>घर नक्सा पास दस्तुरः-</u>

प्रचलित ऐन, कानुन वमोजिम घर टहरा ग्यारेज कम्पाउण्ड,वाल निर्माण कार्यको **नक्शापास गर्दा** देहाय अनुसार दस्तुर **लिईने छ । किताब बिक्री रु.५००।०० (उद्योगको** हकमा रु. १०००।००)

क) १००० वर्गफीट सम्मको नक्शापास गर्दा प्रति वर्गफीट	रु.१।००
ख) २००० वर्गफीट वर्गफीट सम्मको नक्सापास गर्दा प्रति वर्गफीट	रु.२।००
ग) २००० वर्गफीट भन्दा माथि नक्शापास गर्दा प्रति वर्गफीट	रु.३।००
घ) जस्ता पाता, टायलको छानो भएको संरचनाको नक्सापासप्रति व.फीट	रु.००।५०
ङ) पर्खाल प्रति रनिङ फीट	रु.२।००
च) घर नक्सा निरीक्षण तथा सर्जमिन दस्तुर	रु.५००।००
छ) प्रमाण-पत्र दस्तुर	रु.१००।००
ज) उजुरी दस्तुर	रु.१००।००
झ) जग्गा नाप-जाँच दस्तुर	रु.३००।००
ञ) काठ वा फूसको घर	रु. २००।००
ट) काठको दुई तल्ले प्रति घर	रु. ५००।००

<u>उद्योगको हकमा</u>

क) छानो टिना भएको हकमा	प्रति वर्ग फिट रु. २।००
ख) छानो टिना र पर्खाल ईटटा भएको हकमा	प्रति वर्ग फिट रु. ३।००
ग) फ्रेम स्ट्रकचर भएको हकमा	प्रति वर्ग फिट रु. ३।००

१२) कर छुट : यस ऐन वमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।

१३) कर तथा शुल्क संकलन सम्वन्धि कार्यविधि : यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्वन्धि कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके वमोजिम हुने र नयाँ प्रस्तावित करको संकलन सम्वन्धमा संकलन कार्यविधि निर्माण गरी मात्र संकलन गरिनेछ ।

ङ) फलामे डण्डी प्रति क्विन्टल ०१।०० पैसा

च) ईटटा प्रति गोटा ००।५० पैसा

च) अन्य उत्पादनमा गाउँकार्यपालिकाको निर्णयानुसार गरिनेछ ।

आगलागी, पशुजन्य आतंक वा दैवी प्रकोपको सिफारीसमा लाग्ने सिफारीस दस्तरु छुट दिईने छ ।

सिकिस्त विरामीको लागी गरिने सिफारीसमा लाग्ने सिफरीस दस्तुर छुट दिईने छ ।

३५ दिन भित्र व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्न आउँदा सो सम्बन्धी कुनै शुल्क नलाग्ने र ३५ दिन नाघेपछि व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्न आउँदा दर्ता वापत पंजिकरण शुल्क रु.५०।–तथा सेवा शुल्क वापत शुल्क ५०। लिईने छ साथै प्रतिलिपी को लागी प्रति प्रमाण पत्रको रु ५०।– लिईने छ । रातो कार्ड (अपांगको हकमा) वाहकहरुको र ७५ वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरुको हकमा (घर नक्शापास दस्तुर वाहेक) अन्य सवै दस्तुर तथा शुल्क शत प्रतिशत छुट दिन उपयुक्त हुने ।

(ठ) नक्कल दस्तुर

गाउँपालिकाबाट नक्कल प्रमाणित गर्दा देहाय बमोजिमको नक्कल दस्तुर लिइनेछ ।

(क) नक्सापास सम्बन्धि प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी	रु.५०।
(ख) घरको नक्साको प्रतिलिपी	रु.५०।
(ग) व्यवसाय कर प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी	रु.५०।
(घ) अन्य प्रमाणका प्रतिलिपी	रु.५०।
(ङ) प्रमाणपत्र वाहेक अन्य कागजको प्रति पाना	रु. १०।

घर नक्सा पास दस्तुरः-

प्रचलित ऐन, कानुन वमोजिम घर टहरा ग्यारेज कम्पाउण्ड,वाल निर्माण कार्यको **नक्शापास गर्दा देहाय अनुसार दस्तुर लिईने छ । किताब बिक्री रु.५००।०० (उद्योगको** हकमा रु. १०००।००)

क) १००० वर्गफीट सम्मको नक्शापास गर्दा प्रति वर्गफीट	रु.१।००
ख) २००० वर्गफीट वर्गफीट सम्मको नक्सापास गर्दा प्रति वर्गफीट	रु.२।००
ग) २००० वर्गफीट भन्दा माथि नक्शापास गर्दा प्रति वर्गफीट	रु.३।००
घ) जस्ता पाता, टायलको छानो भएको संरचनाको नक्सापासप्रति ब.फीट	रु.००।५०
ङ) पर्खाल प्रति रनिङ फीट	रु.२।००
च) घर नक्सा निरीक्षण तथा सर्जमिन दस्तुर	रु.५००।००
छ) प्रमाण-पत्र दस्तुर	रु.१००।००
ज) उजुरी दस्तुर	रु.१००।००
झ) जग्गा नाप-जाँच दस्तुर	रु.३००।००
ञ) काठ वा फूसको घर	रु. २००।००
ट) काठको दुई तल्ले प्रति घर	रु. ५००।००

उद्योगको हकमा

क) छानो टिना भएको हकमा	प्रति वर्ग फिट रु. २।००
ख) छानो टिना र पर्खाल ईटटा भएको हकमा	प्रति वर्ग फिट रु. ३।००
ग) फ्रेम स्ट्रकचर भएको हकमा	प्रति वर्ग फिट रु. ३।००

१२) कर छुट : यस ऐन वमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।

१३) कर तथा शुल्क संकलन सम्वन्धि कार्यविधि : यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्वन्धि कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके वमोजिम हुने र नयाँ प्रस्तावित करको संकलन सम्वन्धमा संकलन कार्यविधि निर्माण गरी मात्र संकलन गरिनेछ ।

अन्य दस्तुर : कृषि मिटर सिफारीस : रु. १५०।००

तिरहुत गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन २०७६

तिरहुत गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७६/२०७७ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चितकोषबाट केही रकमखर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमाव्यवस्थागर्न बनेको ऐन

सभाबाट स्वीकृत मितिः २०७६।५।२४

प्रस्तावनाः तिरहुत गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६।०७७५ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चितकोषबाट केही रकमखर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकमविनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२)बमोजिम तिरहुत गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१.**संक्षिप्तनामर प्रारम्भः** (१)यस ऐनको नाम "तिरहुत गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७६" रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्तप्रारम्भ हुनेछ ।

२.**आर्थिक वर्ष २०७६।०७७ को निमित्त सञ्चितकोषबाट रकमखर्च गर्ने अधिकारः** (१)आर्थिकवर्ष २०७६।०७७ को निमित्तगाउँकार्यपालिका, वडा समिति, विषयगतशाखालेगर्ने सेवा र कार्यहरुकानिमित्त अनुसूची १ माउल्लिखितचालू खर्च, पूँजिगतखर्च र बित्तियव्यवस्थाको रकम निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चितकोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।

३. **विनियोजनः** (१) यस ऐनद्वारा सञ्चितकोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकमआर्थिक वर्ष २०७६।०७७ को निमित्त तिरहुत गाउँपालिको गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगतशाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्तविनियोजन गरिनेछ ।

(२)उपदफा (१) माजुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनिकार्यपालिका, वडा समिति र विषयगतशाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्तविनियोजन गरेको रकममध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमाअपुगहुने देखिनआएमाकार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुगहुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ । यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको १० प्रतिशतमानबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न तथानिकासा र खर्च जनाउन सकिनेछ । पूँजिगतखर्च र वित्तीयव्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवाभुक्तानीखर्च र व्याजभुक्तानीखर्च शीर्षकमाबाहेक अन्यचालू खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र बित्तीयव्यवस्थाअन्तर्गत साँवाभुक्तानीखर्चतर्फ बिनियोजित रकमब्याजभुक्तानीखर्च शीर्षकमाबाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन ।

तर चालु तथापूँजिगतखर्च र वित्तीयव्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।

(३)उपदफा (२) माजुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको १०प्रतिशतभन्दाबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न परेमागाउँ/नगर सभाको स्वीकृतिलिनु पर्नेछ ।

अनुसूचि-१

(दफा२ संग सम्बन्धित)

नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम

संञ्चितकोषबाट विनियोजन हुने रकम

क.सं.	अनुदान संख्या	शीर्षकको नाम	चालु खर्च	पूँजिगत खर्च	वित्तिय व्यवस्था	जम्मा
१	२	३	४	५	६	७
१		गाउँपालिका	१२,४४,००,०००।००	१३,६८,१५,४१४।००		२६१२१५४१४।००
२		वडा समिति	-	-	-	-
३		विषयगतशाखा	-	-	-	-
४		ऋणको सावाव्याजभुक्तानी	-	-	-	-
५		लगानी (शेयर/ऋण)	-	-	-	-

निर्णय नं.: ०२) प्रस्ताव नं. ०२ माथि छलफल गर्दा हालसम्म कार्यपालिकाले गरेका सम्पूर्ण निर्णयहरू अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ०३) प्रस्ताव नं. ०३ माथि छलफल गर्दा यस गांउपालिकाले आ.ब. २०७५।७६ मा हालसम्म गरेका सम्पूर्ण चालु तथा पुंजीगत खर्चहरूको अनुमोदन गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट पारित गरियो ।

निर्णय नं. ०४) प्रस्ताव नं. ०४ विविध माथि छलफल गर्दा तपसिल अनुसारको निर्णय गरियो ।

क) स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, पशु सम्बन्धी कार्यहरू संचालन गर्न कार्यक्रम बनाई कार्यपालिकाबाट निर्णय गराई संचालन गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट पारित गरियो ।

ख) यस गाउंपालिकामा रहेका सवारी साधनहरू संचालनमा ल्याउन ४ वटा सवारी चालकको करार दरवन्दी सृजना गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट पारीत गरियो ।

ग) यस गा.पा. भित्र रहेका मुल सडक, शाखा सडक तथा अन्य सडकहरू बनाउनु परेमा बाटोको बिच सिमानाबाट दुवै तर्फ बराबरी चौडाई लिई सडक बनाउने निर्णय सर्वसम्मतीबाट पारित गरियो ।

घ) बिपद व्यवस्थापन कोष, कर्मचारी कल्याण कोष अन्य आवश्यक कोषहरूको कार्यविधि निर्माण गरी सोही अनुसार कोषहरू संचालन गर्ने निर्णय पारित गरियो ।

ङ) गाउंपालिकाले तयार गरेको आर्थिक विनियोजन ऐन २०७६ पारित गरी लागु गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट पारित गरियो ।

च) वडा समितिबाट पेश भई आएका योजनाहरू प्रदेश सरकारबाट मांग गर्ने निर्णय सर्वसम्मति बाट पारित गरियो ।

छ) वडा समितिबाट पेश भई आएको योजनाहरू केन्द्र सरकारबाट मांग गर्ने निर्णय सर्वसम्मतिबाट पारित गरियो ।

ज) खरिद गरिएका वोरिंग तथा अन्य सामाग्रि जडान गर्नको लागी वा वितरण गर्न को लागी सम्बनधीत वडा का प्रतिनिधिहरू वा गा.पा. अध्यक्ष वा उपाध्यक्षको रोहवरमा वितरण गर्ने निर्णय सर्वसम्मति बाट पारित गरियो ।

झ) वडास्तरीय योजनाहरू संचालन गर्दा वडा समितिका सम्पूर्ण सदस्यहरूको सहभागिता अनिवार्य राख्नुपर्ने निर्णय सर्वसम्मति बाट पारित गरियो ।

प्रदेश सरकारबाट मांग गरिएका योजनाहरू

वडा नं. ५ लोहजारा

- ईनार देखि किसन नारायण चौधरीको घरसम्म सडक ढलान : रू. ९९०००००।००
- ठाकुर वावा सामुदायिक वनको घेरा वेरा गर्ने : रू. ८९०००००।००
- मेन सडक देखि डोमराहिसम्म माटो ग्राइभेल : रू. ९९०००००।००
- कोलावाडको वनको जग्गामा नया पोखरी निर्माण : रू. ५००००००।००
- पानी टंकिदेखि वर पिपलको रूखसम्म वाटो फराकिलो गरी माटो ग्राइभेल : रू. ९९०००००।००
- ऐलानी जग्गामा वृक्षारोपण गर्ने : रू. ५००००००।००
- डिप वोरिंग् देखि हनुमान मन्दिर सम्म माटो ग्राइभेल : रू. ९९०००००।००
- राम जानकी जग्गामा पर्खाल निर्माण : रू. ७००००००।००
- मेन सडकदेखि तोखा वास सम्म माटो ग्राइभेल :रू . ९९०००००।००
- धाता टोलमा तार, पोल, ट्रांसफरमर खरिद तथा जडान : रू. ९९०००००।००
- वुधेवाको रणमा आर.सि.सि.स्लायप क्लभट निर्माण : रू ९९०००००।००

वडा नं. ४ डिमन

- अता हुसेन मनसुरीको घर देखि गोठ टोल सम्म माटो ग्राइभेल तथा हामपाइप जडान : रू. ५००००००।००
- वावा डिहवार थानदेखि पुर्व कृषि सडक गा.पा.सम्म नया निर्माण :रू. ४००००००।००
- चन्द्र नहर देखि कमल दह सम्म माटो ग्राइभेल तथा हामपाइप जडान : रू. .३००००००।००
- मा.वि. डिमनको पुरानो भवनलाई मर्मत सम्भार तथा रंगरोगन : रू. ९५०००००।००
- मा.वि. डिमनको वाउन्डिरी वाल निर्माण : रू. ५००००००।००
- साविक वडा नं. ४ मा अधुरो वंजरंगवली निर्माण : रू. ५००००००।००
- तिरहुत वडा नं. ४ डिमनको स्वास्थ्य चौकी निर्माण : रू. ५००००००।००
- डिमनको खेल मैदानमा माटो पुर्ने र स्टेडियम निर्माण : रू. २५००००००।००

वडा नं. २ मयनाकडेरी

- राधे वुधनगरीया घर देखि चन्द्र नहरको शाखा नहर सम्म सडकमा आर.सि.सि. ढलान : रू. ९५०००००।००
- श्री चु.ह.ज.मा.वि. मयनाकडेरी देखि चन्द मिश्रकी घर सम्म आर.सि.सि. ढलान : रू. ९५०००००।००
- पोखरीको डिलमा छठ घाट निर्माण गर्ने : रू. ९५०००००।००
- लाहजारा सिमाना देखि राम टोल हुदै भेडिया मठ सम्म कृषि सडकमा माटो तथा गौइभेल : रू. ७५०००००।००
- साविक वडा नं. ९ देखि जमुवा जाने कृषि सडकमा माटो गौइभेल तथा हाम पाइप जडान : रू. ३००००००।००
- साविक वडा नं. ५ को राधा कृष्ण मन्दिर निर्माण गर्ने : रू. ५००००००।००
- वाडा कार्यालय भवन निर्माण : रू. ९००००००।००

वडा नं. १ त्रिकौल

- सनियासि अखडा स्थानको निर्माण : रू. ५००००००।००
- डिहवार वावा मन्दिर निर्माण : रू. २६०००००।००
- मा दुर्गा मन्दिर निर्माण : रू. २५०००००।००
- धनपुरी डिहवार वावा मन्दिर निर्माण : रू. २१०००००।००
- दुर्गा स्थानको नजिक संस्कृतक कामकाजको लागी :रू.१५०००००।००
- भुवन वावा मनिदर देखि आर.एन.एन. को पुला संग सानो क्लभट र पक्कि नाला निर्माण : रू. १००००००।००
- ज.रा.प्रा.वि. त्रिकौल को वाउन्डरी वाल निर्माण रू. १००००००।००
- दुर्गा मन्दिर देखि गोईठी सिमाना सम्म माटो ग्राभेल रू. ५००००००।००
- त्रिकौल महुलि पुल निर्माण रू. १०००००००।००

केन्द्र सरकारबाट मांग गरेको योजनाहरू

वडा नं ५ लोहजारा

- भोलाई चौधरी को घर देखि पर्यटक स्थल सम्म सडक ढलान रू. ९९०००००।००
- साविक गा.वि.स. भवन देखि पर्यटक स्थल सम्म माटो ग्राभेल रू. ९९०००००।००
- प्रहरी चौकी मा नया भवन निर्माण २००००००।००
- ठाकुर वावा तालमा भिडिया खाना निर्माण रूं १०००००००।००
- ईनार देखि किशन नारायण चौधरीको घर सम्म सडक ढलान रू. ९९०००००।००